

ΤΑ 25 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ Π. Ε. Γ.

του π. Κυριακού Τσουρού, Προέδρου του Πνευμ. Συμβ. της Π.Ε.Γ.
καί Διευθυντού του «Διαλόγου».

Ἡ ὀρθή ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας ἀπασχολεῖ διεθνῶς, ὄχι μόνον Ἐκκλησίες καί Χριστιανικές Ὁμολογίες, ἀλλά καί διεθνεῖς Ὄργανισμούς, ὅπως τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο καί τό Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης, ἀλλά καί κυβερνήσεις Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν.

Μέ τό πρόβλημα αὐτό ἀσχολοῦνται ἀκόμη ἰδιωτικές Πρωτοβουλίες καί Ἐνώσεις Γονέων, πού ἔχουν παιδιά-θύματα στίς ὀμάδες αὐτές, βοηθούμενοι καί ἀπό πρώην ὁπαδούς, πού ἔχουν ἐγκαταλείψει τίς αἱρέσεις καί τίς παραθρησκευτικές αὐτές ὀμάδες.

Ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος (+3.5.1996), μέ σκοπό τήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος στήν Ἑλλάδα, ἴδρυσε καί στή χώρα μας, τό ἔτος 1982, τήν «**Πανελλήνια Ἑνωση Γονέων γιά τήν Προστασία τῆς Οἰκογενείας καί τοῦ Ἀτόμου**», μέ μορφή σωματείου μή κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα. Ἡ Ἑνωση, τό ἔτος 1992, προχώρησε σέ τροποποίηση τοῦ Καταστατικοῦ της καί ἀπέκτησε τόν τίτλο μέ τόν ὁποῖο μέχρι σήμερα εἶναι γνωστή: «**Πανελλήνια Ἑνωση Γονέων γιά τήν Προστασία τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πολιτισμοῦ, τῆς Οἰκογενείας καί τοῦ Ἀτόμου**». Ἡ Ἑνωση διοικεῖται ἀπό δύο Συμβούλια, τό Πνευματικό καί τό Διοικητικό.

Ἐφέτος συμπληρώνονται **25 ἔτη** ἀπό τήν ἴδρυσή της.

Στήν διάρκεια αὐτῶν τῶν ἐτῶν ἡ Π.Ε.Γ. προσέφερε πολύτιμο ἔργο. Δέχθηκε ἀναρίθμητα περιστατικά καί συνέβαλε ἀποφασιστικά στήν στήριξη οἰκογενειῶν θυμάτων τῶν αἱρέσεων καί στήν ἐπανένταξη πρώην θυμάτων στήν Ἐκκλησία καί στήν κοινωνία.

Ἡ Π. Ε. Γ. δραστηριοποιεῖται ὑπό τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἔχει ὡς ἐπίτιμο Πρόεδρό της τόν ἐκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπο

Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος.

Στή δραστηριότητά της, ὅλα αὐτά τά ἔτη, πρέπει νά ἐντάξουμε ἀκόμη τό «Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως», τίς «Ὁμάδες Ἐργασίας», «Ἡμερίδες» γιά ἐκπαίδευση συνεργατῶν μέ τήν μελέτη θεμάτων σχετικῶν μέ τίς αἱρέσεις καί, κυρίως, τήν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ «Διάλογος». Τό περιοδικό αὐτό, μοναδικό στό εἶδος του, εἶναι ὄργανο τοῦ «Διορθοδόξου Συνδέσμου Πρωτοβουλιῶν Γονέων» καί τελεῖ ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος. Συντάσσεται δέ, ἐκτυπώνεται καί διεκπεραιώνεται μέ φροντίδα καί δαπάνη τῆς Π. Ε. Γ.

Ἡ Π. Ε. Γ. βρίσκεται σέ συνεργασία καί μέ ἄλλες Πρωτοβουλίες Γονέων, ὅπως τήν Π. Ε. Γ. Κύπρου, τήν Π. Ε. Γ. Βορείου Ἑλλάδος, τήν Πρωτοβουλία Γονέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, διατηρεῖ δέ ἐπαφή μέ ξένες ἀνάλογες Πρωτοβουλίες.

Αἰσθανόμαστε τήν ἀνάγκη νά εὐχαριστήσουμε ἀπό καρδίας τήν Ἱεράν Σύνοδο, τόν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, τούς συνεργάτες μας, τούς συνδρομητές καί συμπαραστάτες μας στήν κοινή αὐτή προσπάθεια γιά τήν στήριξη τῶν ἀδελφῶν μας.

Ἡ Π. Ε. Γ. μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας μας, τίς προσευχές τοῦ μακαριστοῦ ἱδρυτοῦ της π. Ἀντωνίου καί τήν συνεργασία τῶν πολυτίμων καί ἀφοσιωμένων μελῶν, συνεργατῶν καί φίλων της, θά συνεχίσει νά πορεύεται στήν γραμμή πού χάραξε ὁ ἱδρυτής της, προσφέροντας τίς ὑπηρεσίες της στήν διακονία τῶν πλανημένων ἀδελφῶν μας, μέ ἀγάπη πρὸς αὐτούς, ὥστε νά δοξάζεται πάντοτε τό Ὑπερύμνητο Ὄνομα τοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ καί νά μεγαλύνεται ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ¹

(δ' μέρος)

¹Επί τῆ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπό τῆς ἐκδημίας τοῦ ἀοιδίμου Πρωτοπρεσβυτέρου π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου ἀναδημοσιεύουμε δύο ἐπί πλέον ἐπιστολές, ἀπό τό «ΑΦΙΕΡΩΜΑ», πού εἶχε ἐκδοθεῖ καί κυκλοφορήσει στά πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων πού ἔλαβαν χώρα πρὸς τιμὴν του.

Τό Φιλολογικό Μνημόσυνο τοῦ ἀειμνήστου γέροντος τῆς Π. Ε. Γ., π. Ἀντωνίου, ἐτέλεσε τὴν 19^η Ἰουνίου 1996, ἡ «Ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς», σέ συνεργασία μέ τὴν «Ἐταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ», στήν Αἴθουσα Τελετῶν τῆς Ἐταιρείας.

Ἐπιστολή τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου.

Ναύπακτος, 5 Μαρτίου 1997.

Μέ μεγάλη χαρά πληροφορήθηκα ὅτι πρόκειται νά ἀφιερῶσετε εἰδικό τεῦχος γιὰ τόν ἀείμνηστο Πρωτοπρεσβύτερο π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζόπουλο, ὁ ὁποῖος ἐβάστασε στοὺς δυνατοὺς καὶ ἀσθενικοὺς του ὤμους, πολλές φορές μόνος του, ὅλον τόν καύσωνα τῆς ἡμέρας, αὐτὴν τὴν περίοδο κατὰ τὴν ὁποία πλησιάζουμε πρὸς τό τέλος τῆς δεύτερης χιλιετίας. Καίτοι αὐτό τό γεγονός εἶναι σημαντικό, ἐν τούτοις ὅμως, πιστεύω ὅτι δέν θά ἀνταποκριθῆ πλήρως στόν στόχο του, ἀκριβῶς γιατί ἡ ἐκρηκτικὴ προσωπικότητα καὶ τό μεγάλο ἔργο τοῦ ἀειμνήστου ἐργάτου τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀδύνατο νά περιληφθῆ στίς σελίδες ἑνός περιοδικοῦ, ἢ ἀκόμη καὶ στίς σελίδες πολλῶν βιβλίων. Ἄλλωστε ὑπάρχουν τά δικά του κείμενα τά

ὁποῖα παρουσιάζουν ἀνάγλυφα τὴν προσωπικότητά του.

Μέ τόν ἀείμνηστο εἶχα τὴν ἐξαιρετικὴ χαρά καὶ τιμὴ νά συνεργασθῶ περιστασιακά, ἄλλοτε ὡς ἀκροατὴς σέ Συνέδρια καὶ Ἡμερίδες πού διοργάνωνε, ἄλλοτε μιλώντας μαζί του προσωπικά καὶ ἄλλοτε συμμετέχοντας σέ Συνάξεις ὡς εἰσηγητὴς ἑνός θέματος. Διέκρινα τό σπινθηροβόλο πνεῦμα του, τόν ζηλωτὴ Κληρικό, τόν ἐπιστήμονα θεολόγο, τόν ἄριστο γνώστη τῶν θεμάτων πού ἀνέπτυσε, τόν μαχητὴ ὁμολογητὴ τῆς πίστεως, τόν ἄνθρωπο πού ἀγαποῦσε πολὺ τὴν Ἐκκλησία καὶ φλεγόταν κυριολεκτικά ἀπό τὴν ἀγάπη του πρὸς τόν Θεό, τὴν Ἐκκλησία, ἀλλά καὶ τόν ἄνθρωπο, πού παρασύρεται στίς μεθοδεῖες τοῦ διαβόλου.

Σέ ὅλη τὴν πολυτάραχη ζωὴ του ἀσχολήθηκε μέ τίς αἰρέσεις πού προσβάλλουν τά ἀσθενικά μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ τά ὀδηγοῦν σέ πνευματικὴ πλάνη καὶ σύγχυση, στήν ἀποστασία ἀπὸ τόν Θεό καὶ τὴν ἀπώλεια τῆς αἰωνίου ζωῆς. Στό θέμα αὐτό ἔδειξε

1. Ἀπόσπασμα ἀπὸ τό βιβλίον «Ὁ π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος. Ἀφιέρωμα», ἔκδοση «Ἀθήνα 1997».

άποστολικό ζήλο και προφητική διάθεση. Θύμιζε τους Προφήτας και τους Κριτάς της Παλαιάς Διαθήκης, που ενδιαφέρονταν για την πνευματική υγεία του λαού. Άλλωστε, τό χαρακτηριστικό γνώρισμα των Προφητών ήταν ό αγώνας τους έναντίον κάθε θρησκευτικού συγκρητισμοῦ.

Ό πολυχρόνιος πόλεμος που διεξήγαγε, ό αείμνηστος έναντίον των αίρέσεων, είχε συνέπειες και στόν έαυτόν του, γιατί δέχθηκε ποικιλότητες επιθέσεις, δοκιμασίες, διωγμούς, που δέχονται όλα τά φιλότιμα παιδιά του Θεοῦ, τά όποια αγωνίζονται από αγάπη για την «επιφάνειαν αὐτοῦ» (Β΄ Τιμ. δ΄, 8).

Βέβαια, γνωρίζω ότι υπάρχουν μερικοί οί όποιοι ίσχυρίζονται ότι ό αείμνηστος π. Άντώνιος έκανε ένα μονομερή αγώνα, αφού ασχολήθηκε μόνο με τους αίρετικούς, ασχολήθηκε κυρίως μέ την απολογητική της Έκκλησίας και όχι τόσο μέ τό θετικό έργο της παρουσιάσεως της Όρθόδοξης διδασκαλίας και της εκθέσεως της πίστεως της Έκκλησίας. Όμως, μιά τέτοια έρμηνεία είναι έσφαλμένη για τους έξης λόγους.

Πρώτον: «Η αντίλογία υπέρ της εὐσεβείας» δέν είναι έξω από τό καθήκον ενός Κληρικοῦ. Είναι σημαντικό νά σημειωθῆ ότι ό Άγιος Γρηγόριος ό Παλαμᾶς στήν αρχή των αγώνων του μέ τόν αίρετικό Βαυλαάμ και τους όμοίους του, καθόρισε ένα βασικό κανόνα λέγοντας: «έτερον έστὶ ἢ υπέρ της εὐσεβείας αντίλογία και έτερον ἢ της πίστεως Όμολογία». Δέν πρέπει νά συγχέωνται τά πράγματα, αφού διπλό είναι τό έργο ενός ποιμένου, ἦτοι ἢ αντίλογία υπέρ της εὐσεβείας και ἢ όμολογία της πίστεως. Και τά δύο αυτά τά έκανε ό αείμνηστος π. Άντώνιος μέ ένθεο ζήλο και διάθεση πολλή. Άσχολήθηκε μέ την ανάλυση της διδασκαλίας των ποικιλωνύμων αίρέσεων, ώστε νά μή παραπλανηθοῦν από τόν αρχηγέτη τους διάβολο οί ασθενείς τη πίστει, αλλά ενδιαφέρθηκε και για την όμολογία της πίστεως, αφού σέ όλα τά βιβλία του παρέθετε τά βασικά στοιχεία της πίστεως, έγραψε τό θαυμάσιο

βιβλίό «Έφώδιο Όρθοδοξίας», καθώς επίσης δημιούργησε προγράμματα «Όρθόδοξου οϊκοδομῆς» προσπαθώντας νά κατηχήση τους εκατοντάδες και χιλιάδες ανθρώπους, που προσέρχονταν στήν Όρθόδοξη Έκκλησία, ύστερα από όδυνηρή περιπλάνηση σέ δαιμονιώδεις άτραπούς. Θα ἦταν επιπόλαιο νά μή δῆ κανείς αυτό τό διπλό έργο που έπιτελοῦσε ό αείμνηστος δοῦλος του Θεοῦ π. Άντώνιος.

Άλλωστε, ό άγιος Γρηγόριος ό Παλαμᾶς, μιλώντας για την πίστη που πρέπει νά έχουμε προς Θεό κάνει την παρατήρηση: «Πιστεύομεν εις τόν Θεόν, και πιστεύομεν τῷ Θεῷ έτερον έστιν εκάτερον τούτων». Τό πρώτο σημαίνει τό νά φρονῆ κανείς όρθῶς περι του Θεοῦ, τό δεύτερον τό νά θεωρῆ βέβαιες και αληθινές τίς έπαγγελίες του, δηλαδή νά ζῆ έν Θεῷ. Και συνεχίζει ό θεόπτης άγιος για νά πῆ ότι «δεῖ δέ και άμφοτερα ἡμᾶς εχειν και κατ' άμφοτερα ἡμᾶς αληθεύειν και οὔτως εχειν», όπως ακριβῶς, πιστεύω, τά είχε και ό ζηλωτής δοῦλος του Θεοῦ π. Άντώνιος.

Δεύτερον: Είναι αλήθεια ότι έδωσε μεγαλύτερη προσοχή στόν πόλεμο έναντίον των αίρέσεων. Έχω την έντύπωση ότι αυτό τό έκανε για δύο βασικούς λόγους. Ό ένας γιατί γνώρισε ό ίδιος τόν βαθύ πόνο των ανθρώπων που είχαν μπλεχτεῖ στά δίχτυα των αίρέσεων και έζησε τό δράμα και την τραγικότητά τους. Η αίρεση δέν είναι μιά απλή δοξασία, αλλά δαιμόνιο του λογιστικοῦ, όπως λέγει ό άγιος Γρηγόριος Νύσσης. Και πράγματι, άλλο είναι νά γράφη ένας θρησκευολόγος έπιστήμονας για τίς αίρέσεις και άλλο νά αντιμετωπίζη ένας Κληρικός τά δράματα που δημιουργοῦν οί αίρέσεις στίς ψυχές των ανθρώπων που είναι πλασμένες κατ' εικόνα και καθ' όμοίωση Θεοῦ, και μάλιστα σέ ανθρώπους που είχαν δεχθεῖ τό Όρθόδοξο Βάπτισμα. Οί έπιστήμονες θεολόγοι, αλλά και οί στοχαστές δέν μπορούν νά αντιληφθοῦν αυτήν την τρομερή παράμετρο. Ό άλλος λόγος είναι ότι πολλοί ασχολοῦνται μέ τόν πνευματικό καταρτισμό των Χριστιανών, λίγοι όμως έχουν τό χάρισμα νά ανα-

λύουν διεξοδικῶς τίς μηχανές τοῦ πονηροῦ. Ἄλλωστε, πολλά εἶναι τὰ χαρίσματα πού συγκροτοῦν τόν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἀείμνηστος π. Ἀντώνιος γνώριζε ὅσο ὀλίγοι, γιά νά μήν πῶ ὅτι ἦταν ὁ μόνος γνώστης αὐτῆς τῆς πλευρᾶς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ὁ π. Ἰωάννης Ρωμανίδης ἔχει σημειώσει πολύ ὀρθόδοξα: «Ἡ Ἐκκλησία ἔχει δύο ὄψεις, μιά θετική-ἀγάπη, ἐνότητα καί κοινωνία αἰωνίως μέ τούς ἄλλους καί μέ τούς Ἁγίους ἐν Χριστῷ- καί μιά ἀρνητική -τόν πόλεμο κατά τοῦ Σατανᾶ καί τῶν δυνάμεών του, ὁ ὁποῖος ἔχει ἤδη ἠττηθῆ στήν σάρκα τοῦ Χριστοῦ ἀπό αὐτούς πού ζοῦν ἐν Χριστῷ, πέρα ἀπό τόν θάνατο, ἀναμένοντας τήν γενική ἀνάσταση, τήν τελική καί ὀλοκληρωτική νίκη τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ Σατανᾶ. Ἡ Χριστολογία εἶναι ἡ θετική ὄψη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά ρυθμίζεται ἀπό τήν βιβλική δαιμονολογία, ἡ ὁποία εἶναι ἕνας σημαντικός ἀρνητικός παράγοντας πού καθορίζει καί τήν Χριστολογία καί τήν Ἐκκλησιολογία. Καί οἱ δύο αὐτές (Χριστολογία, Ἐκκλησιολογία) εἶναι ἀκατανόητες, χωρίς μιά ἐπαρκῆ κατανόηση τοῦ ἔργου καί τῶν μεθόδων τοῦ Σατανᾶ: «εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ νῖός τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου» (Α΄ Ἰω. γ΄, 8)».

Πιστεύω, ὅτι ὁ ἀείμνηστος π. Ἀντώνιος εἶδε τήν Ἐκκλησιολογία καί τήν Χριστολογία μέσα ἀπό τήν δαιμονολογία, γιατί ὁ ἄνθρωπος πού δέν μπορεῖ νά ἐλευθερωθεῖ ἀπό τίς σατανικές δυνάμεις καί τίς αἰρετικές κακοήθειες, δέν μπορεῖ νά γνωρίσει τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία καί τί εἶναι ὁ Χριστός. Πρόκειται γιά ἀφέλεια μερικῶν θεολόγων τό νά ἀσχολοῦνται μέ τήν Ἐκκλησία, τόν Χριστό, τήν πνευματική ζωή καί νά ἀγνοοῦν τίς μεθοδεῖες τοῦ διαβόλου.

Ὅταν πλησίαζα τόν π. Ἀντώνιο, ἰδίως τόν τελευταῖο καιρό καί ἄκουγα ἀπό τό στόμα του τίς δυσκολίες πού εἶχε, ἔμενα κατάπληκτος. Θυμᾶμαι μιά φορά πού μοῦ ἔλεγε ὅτι ἔγραφε καί διάβαζε μέ τήν ἐλάχιστη ὄραση πού τοῦ εἶχε ἀπομείνει στό ἕνα του μάτι,

ἀφοῦ ἀπό τό ἄλλο μάτι δέν ἔβλεπε. Τότε ἔμεινα ἄφωνος καί ἐξεδίωξα καί τίς ἐλάχιστες ἀμφιβολίες πού ἐξέφραζαν ἄλλοι γιά τό πρόσωπο καί τό ἔργο του. Στήν περίπτωσή του ἴσχυε ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ στόν Ἀπόστολο Παῦλο: «ἡ γάρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (Β΄ Κορ. ιβ΄ 9). Ὁ θαυμασμός μου αὐξήθηκε ὅταν μοῦ ἔλεγε γιά τήν ἀσθένεια τῆς Πρεσβυτέρας του καί γενικά τίς δυσκολίες τῆς οἰκογενείας του. Καί ὁμως, ἐκεῖνος, παρά τούς πειρασμούς, ἐργαζόταν ἀκάματα τό δύσκολο καί ὑπεύθυνο ποιμαντικό ἔργο πού τοῦ ἀνέθεσε ἡ Ἐκκλησία.

Προσευχόμουν κατά τήν διάρκεια τῆς ἀσθενείας του. Ὅταν πληροφορήθηκα τήν κοίμησή του αἰσθάνθηκα βαθειά συγκίνηση, ἀλλά καί χαρά ἀπό τήν ἄποψη ὅτι ἔφυγε ἕνας δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, ἕνας ἐργάτης τῆς Ἐκκλησίας πού ὁμολόγησε τόν Χριστό καί ἐβάστασε τό ὄνομά Του «ἐνώπιον ἐθνῶν καί βασιλέων νιῶν τε Ἰσραήλ» (Πρ. ιθ΄, 15).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἀναλύοντας τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ «πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοί ἔμπροσθεν τῶν ἀθρώπων...» γράφει: «ὁρᾶτε ὅτι οὔτε ἡμεῖς δυνάμεθα παρρησιάσασθαι τήν εἰς Χριστόν πίστιν καί τήν ὁμολογίαν ἄνευ τῆς παρ' αὐτοῦ δυνάμεως καί συνεργείας, οὔτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός παρρησιάζεται ὑπέρ ἡμῶν ἐν αἰῶνι τῷ μέλλοντι καί συστήσει τῷ οἰκείῳ Πατρὶ ἄνευ τοῦ λαβεῖν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀφορμὰς».

Καί ὁ ἀείμνηστος, μακάριος ἐκκλησιαστικός ἀνὴρ ὁμολόγησε τήν εἰς Χριστόν πίστη μέ τή δύναμη τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί ὁ Χριστός θά τόν συστήσει στόν Πατέρα Του, ἀφοῦ ἔλαβε ἀπό αὐτόν τίς ἀφορμές, δηλαδή τόν ζῆλο, τόν ἀγώνα, τούς ἰδρώτας καί τούς διωγμούς πού δέχτηκε ὑπέρ τοῦ ὀνόματός Του.

Κοιμήσου μακάριε καί εὐλογημένε δοῦλε τοῦ Θεοῦ τόν ὕπνο τοῦ δικαίου μέ τήν ἐλπίδα ὅτι «μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ἡμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ» (Α΄ Ἰω. δ΄, 4), μέ τήν πίστη ὅτι ἡ Ἐκκλησία, διά τῶν συνεχιστῶν τοῦ ἔργου σου καί δι' ὄλων τῶν δυνάμεών της, θά πο-

λεμᾶ τόν διάβολο καί θά λύσει τίς μηχανές τοῦ πονηροῦ, καί μέ τήν βεβαιότητα τῆς τελικῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ ἐπί τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, τοῦ Ἄρνιου ἐπί τοῦ θηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως, τότε ὅταν θά κληθεῖς καί σύ μαζί μέ ὄλους τούς Προφήτας, Μάρτυρας καί Ὁμολογητάς νά λάβεις τόν «ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον» (Α΄ Πέτρο. ε΄ 4), γιά ὄλους τούς κόπους καί μόχθους πού κατέβαλες, καί τούς πειρασμούς πού δέχθηκες, κατά τήν διάρκεια τῆς πολυτάραχης ζωῆς σου, ὑπέρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἁγίου Ὄνόματός Του καί τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Καί τώρα, πού τελείωσα τό κείμενο αὐτό, περασμένα μεσάνυχτα, προσδεχόμενος τήν ἀνατολή τοῦ ἡλίου τῆς ἐπομένης ἡμέρας, αἰσθάνομαι μεγάλη χαρά ἀπό τήν ἐλπίδα τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καί τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἀλλά καί τῆς συμμετοχῆς σου στό πανηγύρι στήν «Ἐκκλησία πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων» (Ἐβρ. ιβ΄, 23).

Ἐπιστολή τοῦ ἐγκρίτου Δημοσιογράφου κ. Νικολάου Εὐαγγελάτου.

Γνώρισα τόν πατέρα Ἀντώνιο ὅταν χρειάστηκα βοήθεια στίς ἔρευνες πού ἔκανε ὁ Σκάϊ γιά τόν σατανισμό.

Ἦταν ὁ χειμῶνας τοῦ 1995, μετά τήν ἀποκάλυψη τῆς ὑπόθεσης τῶν σατανιστῶν τῆς Παλλήνης.

Εἶχε τήν ἠρεμία καί τή νηφαλιότητα τοῦ ἀνθρώπου πού ἤξερε ὅτι δίνει ἓνα δύσκολο ἀγῶνα, ἀλλά ἔχει τάξει τόν ἑαυτό του σ' αὐτόν καί τίποτα δέν μπορεῖ νά τόν κάμψει.

Εἶχε ἀποφασίσει ὅτι αὐτή θά ἦταν ἡ ζωή του· ἡ ἔρευνα καί ἡ μάχη κατά τῶν αἰρέσεων καί τοῦ σατανισμοῦ. Ὅμως ἀντί γιά τό φλογερό λόγο καί τό πάθος πού θά περιμένα συνάντησα αὐτό πού πραγματικά εἶναι ὁ χριστιανισμός. Πραότητα, ἀγάπη, ψυχική γαλήνη, διάθεση γιά βοήθεια καί συγχώρεση σ' αὐτούς πού ἀντιμαχόταν.

Τούς αἰσθανόταν παιδιά του. Ἔνοιωθε χρέος ἀπέναντί τους κι ὄχι μῖσος. Γιά κείνον δέν ἦταν ἐχθροί. Ἦταν αὐτοί πού τόν εἶχαν ἀνάγκη περισσότερο ἀπό ἐμᾶς.

Ἐξακολουθήσαμε νά ἔχουμε ἐπικοινωνία ἀκόμη κι ὅταν ἡ ἀρρώστια κατέβαλε τό κορμί του. Τό κορμί, ὄχι τήν ψυχή καί τήν πίστη του. Μοῦ ἔστειλε «ὕλικό» ἀκόμη καί στήν πιό δύσκολη φάση τῆς ἀσθενείας του. Δέν τοῦ χρωστάω ὅμως δημοσιογραφικές ἐπιτυχίες. Τοῦ χρωστάω μαθήματα ἀγάπης καί ἄσκηση ψυχῆς. Καί ἡ φωτογραφία του, στό μυαλό μου εἶναι ἡ φωτογραφία τῆς γαληνεμένης μάχης. Αὐτῆς πού δέν ἔχει ἠττημένους.

ΓΝΗΣΙΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΝΟΘΕΣ

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ.
Γραμματέως τῆς Σ. Ἐ. ἐπὶ τῶν αἵρέσεων.

(Β' μέρος)

Στό πρώτο μέρος τῆς μελέτης μας γιά τίς ἐμπειρίες, εἶπαμε ὅτι οἱ γνήσιες πνευματικές ἐμπειρίες εἶναι δωρεά τοῦ Θεοῦ καί ὄχι ἀποτέλεσμα ἀνθρωπίνης προσπάθειας τεχνικῶν ἢ ἐξαναγκασμοῦ, καί ὅτι προϋπόθεση αὐτῶν εἶναι ἡ ὀρθή πίστη στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ χριστιανική ζωή μέσα στήν ἀληθινή Ἐκκλησία.

4. Ἄς φωτίσουμε λίγο περισσότερο μέ παραδείγματα τίς λεγόμενες «ἐμπειρίες» ἐκτός τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Βεβαίως, πρέπει νά ἐπαναλάβουμε ὅτι καί παραπάνω εἶπαμε, δηλαδή ὅτι δέν ὑπάρχουν ἀληθινές «ἐμπειρίες», τόσο στόν χῶρο τῶν χριστιανικῶν αἵρέσεων καί τῶν παραχριστιανικῶν ομάδων, ὅσον καί στόν ἐξωχριστιανικό ἢ στόν ἀρχαιοειδωλολατρικό χῶρο.

«Ὅλα τά συστήματα καί οἱ ομάδες, ἰνδουϊστικῆς κυρίως προελεύσεως, πού προπαγανδίζουν διάφορες τεχνικές αὐτογνωσίας καί αὐτοεξελίξεως, καί ὑπόσχονται ὑπερβατικές καί «ἐξωσωματικές» ἐμπειρίες, κινοῦνται στό ἴδιο ἐπίπεδο τῆς πλάνης. Μ' αὐτές τίς τεχνικές ὁ ἄνθρωπος εἰσέρχεται στό «γνόφο» τῆς ἀπεκδύσεως ἀπό καθετί ὀρατό καί νοητό. Τότε ὁ νοῦς δοκιμάζει μιᾶ ἰδιόμορφη εὐχαρίστηση καί ἄν στρέψει τό βλέμμα του στόν ἑαυτό του, μπορεῖ νά αἰσθανθεῖ κάτι πού μοιάζει μέ φῶς». Αὐτό ὅμως δέν εἶναι τό ἄκτιστο φῶς τῆς Θεότητας, ἀλλά ἓνα φυσικό ἰδίωμα τοῦ νοῦ, πού κτίστηκε κατ' εἰκόνα τοῦ Πρώτου νοῦ, δηλαδή τοῦ Θεοῦ», γράφει ὁ π. Σωφρόνιος.

Καί ὁ π. Ἀντώνιος συμπληρώνει: «Γίνεται φανερό πῶς ὁ ἄνθρωπος ὀδηγεῖται μ' αὐτόν τρόπο σέ ἀκραίες νοητικές καταστάσεις,

οἱ ὁποῖες περικλείουν κινδύνους γιά τήν ψυχική ὑγεία καί πνευματική ἰσορροπία τοῦ ἀνθρώπου. Ψυχίατροι πού μελέτησαν τό θέμα μέ βάση κλινικές καταστάσεις, στίς ὁποῖες κατέληξαν νεαρά κυρίως μέλη τέτοιων ομάδων, βεβαιώνουν πῶς ὁ κίνδυνος εἶναι ὄχι ἀπλῶς ὑπαρκτός ἀλλά καί μέγας. Ὅμως ἀφήνουμε αὐτή τήν πλευρά τοῦ ζητήματος νά ἐξετασθεῖ ἀπό ἄλλους, εἰδικούς, καί ὑπενθυμίζουμε πῶς ἡ Γραφή δέν ἀποκλείει καί τήν περίπτωση δαιμονικῶν καταστάσεων (Β' Κορ. ια' 14)».¹

Ἀσφαλῶς, ἐκτός ἀπ' αὐτές τίς «ἐμπειρίες» πού βρίσκονται καθαρά μέσα στά πλαίσια τῆς κτιστῆς φύσεως, ὑπάρχουν καί «ἐμπειρίες» **δαιμονικῆς φύσεως**, πού μπορεῖ νά τίς συναντήσῃ κανεῖς ἀκόμη καί σέ συναξάρια ἀγίων. Ἀκόμη ὑπάρχουν καί ἐκεῖνες οἱ καταστάσεις ὑποκειμενικῆς μορφῆς, πού εἶναι ἀποτέλεσμα εἴτε ἐντόνων φαντασιώσεων, εἴτε ἀπόρροια τῆς καλλιεργημένης αὐθυποβολῆς, πού προέρχεται ἀπό τήν σφοδρή ἐπιθυμία νά ἀποκτήσῃ κανεῖς ἕκτακτες ἰδιότητες, χαρίσματα, ἐμπειρίες. Ἔτσι, μέσα στήν ὅλη περιρρέουσα ἀτμόσφαιρα τῶν διαφόρων παραθρησκευτικῶν ομάδων πού δημιουργεῖται μέ τήν ἄσκηση τῆς ἔντονης ψυχολογικῆς πίεσεως, τήν πλήρη ἀποσχόληση, τήν ἀνεπαρκῆ σίτιση, τίς ἀτέλειωτες σειρές σεμιναρίων, ἀναπτύσσεται ἡ «πεποιθήση» ὅτι «οἱ ἐμπειρίες» αὐτές ἀποτελοῦν ἀπαραίτητο ἐξωτερικό σημεῖο τῆς «σωτηρίας» καί ἐπομένως ἡ ἔλλειψή τους ἀποτελεῖ ἀπόδειξη ἀνωριμότητος καί «πνευματικῆς πτωχείας»².

1. π. Α. Ἀλεβιζοπούλου, Τό Νόημα τῆς ζωῆς..., σ. 366.

2. Αὐτόθι, σ. 367.

Μεταξύ τῶν ἄλλων, συνέπεια αὐτῆς τῆς καταστάσεως εἶναι καί ἡ ὑπέρομη ἀνάπτυξη τοῦ ἐγώ, ἡ ὑπεροψία καί ἡ ὑποδούλωση τοῦ θύματος σέ δαιμονικές ἐπιρροές. Ἔτσι, μπορεῖ τό θῦμα νά λέει ὅτι «βλέπει φῶς» ἢ ὅτι ζεῖ σέ «ἐξωκοσμικές» καταστάσεις ἢ ὅτι «ἄνοιξε τό τρίτο μάτι στό μέτωπό του». Ὅλα αὐτά ὁμως, ἐάν δέν ἐντάσσονται στόν νοσηρό χῶρο τῆς φαντασίας, μπορεῖ νά εἶναι «μεθοδεῖες τοῦ ἀνθρωποκτόνου», ὁ ὁποῖος μπορεῖ νά «μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός» (Β΄ Κορ. ια΄ 14).

Ἄς δοῦμε ὁμως ἓνα μόνο παράδειγμα νόθης ἐμπειρίας ἀπό τόν χῶρο τῶν Πεντηκοστιανῶν, ἓνα χῶρο δηλαδή πού ὑποστηρίζει ὅτι εἶναι ἡ γνήσια Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ π. Ἀντώνιος περιγράφει μιὰ τέτοια κατάσταση ἀπό ἀπομαγνητοφωνημένη κασσέτα τοῦ ποιμένα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Πεντηκοστῆς. Σ' αὐτήν φαίνεται καθαρά πῶς ἐφαρμόζεται ἡ τεχνική πού δημιουργεῖ τό κατάλληλο περιβάλλον γιά τήν ἄσκηση ψυχολογικῆς πίεσεως καί αὐθυποβολῆς, ὥστε νά προχωρήσει στήν μηχανική καί «αὐτοστιγμειῖ» κατάκτηση τῆς «ἐμπειρίας» (στήν συγκεκριμένη περίπτωση τῆς γλωσσολαλιᾶς).

Ἀρχίζει, λοιπόν, τό κήρυγμα μέ τό προσφιλέσ τοῦς Πεντηκοστιανούς θέμα τῶν «ἐσχάτων καιρῶν», ἀκολουθοῦν ὕμνοι, προχωρεῖ στήν διαπίστωση τῆς ἀφόρητης κοινωνικῆς καταστάσεως, προβάλλει τήν «ἀρπαγή» σάν τήν μόνη διέξοδο ἐν ὄψει τῆς «μεγάλης θλίψεως» καί τότε προχωρεῖ στήν ἐφαρμογή τοῦ σχεδίου:

«Ἄν καμμιά ψυχή θέλει νά δώσει τήν καρδιά της στόν Χριστό, μπορεῖ ν᾿ρθεῖ ἐδῶ μπροστά νά γονατίσει καί νά πει: Χριστέ μου, σῶσε με καί ἐλέησέ με, σφράγισέ με καί μένα μέ τό Πνεῦμα σου τό Ἅγιο...». Κατόπιν συνεχίζεται ὁ ὕμνος καί στό τέλος ὁ ποιμένας προτρέπει: «...ἐάν σύ θέλεις νά παραδοθεῖς στόν Χριστό, νά πεις: “Κύριε θέλω κι ἐγώ...” Πάρε μαξιλαράκι, γονάτισε καί θά σέ σώσει...! Κατόπιν ξαναρχίζει ὁ ὕμνος... (κασ. 1.6.1982).

“Νά πεις: “Κύριε ἀναγέννησέ με” μπορεῖς νά τό πεις, πές το σήμερα τό πρωί: “Κύριε, σήμερα νά μέ ἀναγεννήσεις”...” (κασ. 2.3.80). “Σήμερα τό πρωί ἔχω νά πῶ σ’ αὐτούς πού δέν ἀναγεννήθηκαν ὅτι ὁ ἄνεμος εἶναι ἔτοιμος νά πνεύσει στήν καρδιά τους...” (κασ. 2.3.80). “Θά ψάλλουμε τόν ὕμνο “Πρέπει νά γεννηθεῖς”... καί θέλω σήμερα τό πρωί ἐάν κανένας δέν ἀναγεννήθηκε, νά ἀναγεννηθεῖ. Εἶναι καμιά ψυχή πού δέν ἔχει ἀναγεννηθεῖ; Νά σηκώσει τό χέρι του!

- Μάλιστα! Ἐάν δέν ἔχεις ἀναγεννηθεῖ, σήμερα τό πρωί πρέπει ν’ ἀναγεννηθεῖς”.

Ἀφοῦ τελειώσει ὁ ὕμνος, ὁ ποιμένας συνεχίζει: “Ἐάν κανένας θέλει νά ἀναγεννηθεῖ, ἄς ἔλθει ἐδῶ μπροστά. Νά γονατίσεις νά πεις: Κύριε ἀναγέννησέ με ὄχι γι’ αὐτούς πού ἀναγεννήθηκαν, γι’ αὐτούς πού δέν ἀναγεννήθηκαν ἀκόμη. Ἔλα μπροστά, πάρε ἓνα μαξιλάρι, γονάτισε καί πές: “Κύριε, ἀναγέννησέ με...””. Στή συνέχεια καί πάλι ὁ ὕμνος (κασ. 2.3.80).

Αὐτό τό “τυπικό” ἀκολουθεῖται σέ ὄλες τίς συναθροίσεις, ὥστε σιγά σιγά νά καλλιιεργεῖται συναίσθημα κατωτερότητας σ’ ὅποιον δέν ἔχει ἀκόμη “ἀναγεννηθεῖ”. Τότε ἀποφασίζει νά βγεῖ κι αὐτός μπροστά, νά πάρει τό μαξιλαράκι, νά γονατίσει, νά πει: “Κύριε ἀναγέννησέ με”. Ὑστερα θά θελήσει νά λάβει καί τό “βάπτισμα μέ Ἅγιο Πνεῦμα”. Καί ἀφοῦ ἡ γλωσσολαλιά εἶναι σ’ αὐτή τήν ομάδα ἀπαραίτητο “σημεῖο”, θ’ ἀρχίσει κι αὐτός σέ λίγο νά “λαλεῖ γλώσσες”!³

Καί ὁ π. Ἀντώνιος συμπεραίνει: «Μ’ αὐτό τόν τρόπο δημιουργεῖται ἐσωτερικός πόθος γιά ἐπίτευξη τέτοιων καταστάσεων... (δημιουργεῖται) “εἰδική ἐκστατική ἀτμόσφαιρα”... “ψυχολογικῆς πίεσεως... Ὅμως μ’ αὐτό τόν τρόπο ἐξαφανίζονται τά σύνορα μεταξύ τῆς δράσης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού δημιουργεῖ γνήσιες πνευματικές ἐμπειρίες σάν ἐκείνη τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Α΄ Κορ. ιβ΄

3. π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, αὐτόθι, σσ. 173-174.

1-3) και ύποκειμενικῶν ἢ και δαιμονικῶν καταστάσεων, πού ὀδηγοῦν σέ “ἐμπειρίες”. Ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ πλέον νά ξεχωρίσει τό γνήσιο ἀπό τό νόθο και θεωρεῖ καταστάσεις πού ἐρμηνεύονται εἴτε μέ βάση τίς φυσικές δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου εἴτε και σάν δαιμονικές ἐπιδράσεις, ὡς “ἐνοίκηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος”⁴.

Τά θύματα φθάνουν ἔτσι στήν ἀπογοήτευση, στήν ἀπόγνωση, ἄν ἡ γλωσσολαλιά δέν γίνει και γι’ αὐτά «ἐμπειρία», δηλαδή ἀπόδειξη ὅτι ἔλαβαν τό «βάπτισμα τοῦ Πνεύματος» και συγκαταλέχθηκαν ἀνάμεσα στούς ἐκλεκτούς.

Παρόμοιο περιστατικό περιγράφει και ὁ γέροντας π. Γεώργιος Καψάνης σέ ὀμιλία του με τίτλο «Ἐμπειρίες τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ»⁵.

Δέν θά ἐπεκταθοῦμε στό θέμα αὐτό τῆς λεγομένης «γλωσσολαλιάς». Ἀπλῶς σημειώνουμε τήν παρουσία τοῦ φαινομένου αὐτοῦ και σέ ἐξωχριστιανικούς χώρους. Περιοριζόμεθα ἀκόμη νά ποῦμε ὅτι σέ τίποτε δέν μοιάζει αὐτό τό φαινόμενο μέ τό φαινόμενο τῆς Πεντηκοστῆς ἢ τήν γλωσσολαλιά τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Ἐκεῖ ἦταν ξένες γλῶσσες κατανοητές πού ἔνωσαν και οἰκοδομοῦσαν τήν Ἐκκλησία. Ἐδῶ εἶναι ἄναρθρες ἀκατανόητες κραυγές πού διαιροῦν και γιγαντώνουν τόν ἐγωϊσμό και παράγουν μαζικά «χαρισματούχους» ἐκβιαστές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ Ἐπίσκοπος Κάλλιστος Γουέαρ, στό βιβλίο του «Ὁ Ὀρθόδοξος δρόμος», μιλώντας για τή διάκριση πού πρέπει νά γίνεται στό φαινόμενο αὐτό, σημειώνει: «Ἡ διάκριση εἶναι ἀκόμη πιό ἀναγκαία στήν περίπτωση τῶν “γλωσσῶν”. Συχνά δέν εἶναι τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ πού μιλάει μέσ’ ἀπό τίς γλῶσσες, ἀλλά τό τελείως ἀνθρώπινο πνεῦμα τῆς αὐθυποβολῆς και τῆς ὀμαδικῆς ὑστερίας. Ὑπάρχουν ἀκόμη και περιπτώσεις ὅπου τό

“λαλεῖν γλώσσαις” εἶναι μιά μορφή δαιμονικῆς κατοχῆς. “Ἄγαπητοί, μή παντί πνεύματι πιστεύετε, ἀλλά δοκιμάζετε τά πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν” (Α΄ Ἰωάν. 4,1)»⁶.

Ἐμπειρίες και ὀράματα συναντᾶμε και στόν χῶρο τῶν «φωτισμένων» ἢ τῶν «χαρισματικῶν», πού δυστυχῶς ζοῦν και δροῦν μέσα στήν Ἐκκλησία, και ἀποτελοῦν γενικά μιά νόθη κατάσταση.

Ἡ νοσηρή κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στόν χῶρο τῶν «φωτισμένων» εἶναι ἀποτυπωμένη στό ἀνιαρά και παιδαριώδη κείμενά τους.

Ἄς ἐπαναλάβουμε για ἄλλη μιά φορά μαζί μέ τόν π. Γεώργιο Καψάνη: «**Οἱ ἀληθινές ἐμπειρίες δίνονται σ’ ἐκείνους πού ἀπό ταπεινωση δέν ζητοῦν πνευματικές ἐμπειρίες, ἀλλά ζητοῦν ἀπό τόν Θεό μετάνοια και σωτηρία**»⁷.

Συμπερασματικά:

Ὁ π. Ἀντώνιος στό βιβλίο του «Ἐμπειρίες στήν ἀναζήτηση νοήματος ζωῆς», λέει: «Στήν Ἁγία Γραφή ὑπάρχουν γνήσιες ἐμπειρίες και ἐμπειρίες πού προέρχονται ἀπό τό πνεῦμα τῆς πλάνης. Μέ ἐντολή τοῦ Θεοῦ ὁ Ἄαρῶν ρίπτει τή ράβδο του ἔμπροσθεν τοῦ Φαραῶ και γίνεται ὄφιν. Ὅμως τό ἴδιο κάνουν και οἱ μάγοι τῆς Αἰγύπτου (Ἐξοδ. ζ΄ 10-11). Αὐτό ἐπαναλαμβάνεται και μέ ἄλλες “πληγές” (Ἐξοδ. ζ΄ 20-22, ἠ΄ 8-12)... Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ ψευδόχριστοι, ψευδοδιδάσκαλοι και ψευδοπροφήτες θά προβάλλουν “σημεῖα”, μέ σκοπό νά φέρουν σύγχυση και νά πλανήσουν (Ματθ. κδ΄ 24-25. Θ΄ Κορ. ια΄ 13-15. Ἀποκ. ιγ΄ 12-18, ιστ΄ 14, ιθ΄ 20)»⁸.

Βεβαίως, πρέπει νά ἐπαναλάβουμε ὅτι ὄλες οἱ ἐμπειρίες δέν εἶναι γνήσιες. Οὔτε ὅμως και ὄλες οἱ μή γνήσιες ἐμπειρίες ὀφείλονται στό «πνεῦμα τῆς πλάνης». Ὅπως

4. Αὐτόθι, σ. 173-174.

5. π. Γ. Καψάνη, Ψευδεῖς ἐμπειρίες, σ. 22-23.

6. Ἐπισκόπου Κάλλιστου Γουέαρ, Ὁ Ὀρθόδοξος δρόμος, σ. 118.

7. Μν. ἔργ. σ. 20.

8. π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἐμπειρίες στήν ἀναζήτηση ζωῆς, σσ. 24-25.

υπάρχουν γνήσιες έμπειρίες πού έχουν τήν προέλευσή τους από τόν Θεό και πραγματικές «έμπειρίες», πού μπορεί νά είναι σατανικής προελεύσεως, έτσι μπορεί νά υπάρχουν και «έμπειρίες» πού είναι άποτέλεσμα υποκειμενικών ή φυσικών καταστάσεων. Έάν όμως αυτές παρερμηνευθούν, τονίζει ό π. Αντώνιος Άλεβιζόπουλος, τότε «ό άνθρωπος άρχίζει νά πιστεύει πώς του άποκαλύπτεται ό Θεός, πέφτει σέ έπαρση και αυτό τό έκμεταλλεύεται ό διάβολος, όδηγώντας τον όριστικά στην πλάνη»⁹.

Στόν βίο του Όσίου Μαξίμου του Καυσοκαλύβη διαβάζουμε τήν έξις συνομιλία του όσιου Γρηγορίου του Σιναΐτη μέ τόν όσιο Μάξιμο:

«Ο άγιος Γρηγόριος, θέλοντας νά έπιβεβαιώσει τίς δικές του διδασκαλίες, ρώτησε:

- Παρόμοιες άποκαλύψεις και όράματα προκαλούνται και από τούς δαίμονες;

- Άλλα είναι τά σημάδια τής δαιμονικής πλάνης και άλλα τής θείας χάριτος, άποκρίθηκε ό όσιος Μάξιμος. Τό πονηρό πνεύμα τής πλάνης, όταν πλησιάσει τόν άνθρωπο, του συγχύζει τό νοῦ και τόν έξαγριώνει. Σκληραίνει τήν καρδιά του και τή σκοτίζει. Προξενεί δειλία και ύπερηφάνεια. Του άγριεύει τήν όψη, του ταράζει τό μυαλό, του ανατριχιάζει όλόκληρο τό σώμα. Του δείχνει και φανταστικό φώς. Φώς όμως όχι λαμπρό και καθαρό, αλλά έρυθρωπό. Προκαλεί έκσταση στό νοῦ και τόν παρακινεί νά λέει άπρεπα και βλάσφημα λόγια.

Αυτός πού κυριεύεται από τό πνεύμα τής πλάνης, θυμώνει πολλές φορές και όργίζεται. Ποτέ δέν ταπεινώνεται ούτε μετανοεί ούτε θλίβεται για τίς άμαρτίες του, αλλά πάντοτε καυχείται και κενοδοξει για τά κατορθώματά του, χωρίς ντροπή και φόβο Θεού. Στο τέλος καταλήγει στην τρέλλα και στην όριστική καταστροφή. Εΐθε από τήν πλάνη αυτή νά μάς λυτρώσει ό Κύριος μέ τίς ευχές σου.

9. Αυτόθι, σ. 25.

Τά σημάδια τής θείας χάριτος είναι τά έξις:

Όταν έπισκιάσει τόν άνθρωπο ή χάρη του Αγίου Πνεύματος, του συμμαζεύει τό νοῦ και τόν κάνει προσεκτικό και ταπεινό. Του φέρνει τή σωτήρια μνήμη του θανάτου, των άμαρτιών, τής κρίσεως και τής αιώνιου κολάσεως. Έτσι δημιουργεί στην ψυχή κατάνυξη, πένθος και θρήνο. Τά μάτια ήμερεύουν και δακρύζουν»¹⁰.

Στό βιβλίο «Γνόφος Άγνωσίας», άνόνημου συγγραφέα, διαβάζουμε για τό θαῦμα και τήν έμπειρία γενικώς:

«Άσφαλώς, όταν ό Θεός θέλη και είναι ανάγκη νά γίνη ένα θαῦμα, μιά άποκάλυψη, ένα όραμα, τότε τά παραχωρεί και τά έπιτρέπει και πραγματοποιούνται. Άλλά δέν πρέπει νά παρασυρόμαστε και νά ζητούμε και νά άπαιτούμε τό θαῦμα ή τό όραμα. Και νά μή συμπεριφερόμαστε μέ άνησυχία άν δέν άξιωνόμαστε νά δοῦμε ένα θαῦμα, μιά άποκάλυψη, ένα όραμα. Τό ύπερφυσικό είναι στην προκειμένη περίπτωση τό τσόφλι του καρδιού, ενώ ή πνευματικότητα τής πράξης είναι ή ψίχα, είναι ή τροφή. Τήν άξία τήν θρεπτική, τήν πνευματική, τήν έχει ή ψίχα του καρπού, ενώ ή έπιμονή μας για μιά θεία παρέμβαση είναι σαν νά περιφρονοῦμε τήν ψίχα και σαν νά δίνουμε μεγαλύτερη άξία άπ' ό,τι έχει τό κέλυφος του καρπού»¹¹.

Ό Άγιος Νείλος συμβουλεύει βαθυστόχαστα: «Επιθυμών ιδείν τό πρόσωπον του Πατρός του έν ούρανοίς μή ζήτη παντελώς μορφήν, ή σχήμα δέχεσθαι έν τῷ τής προσευχής καιρῷ». «Μή πόθει άγγέλους ιδείν, ή δυνάμεις ή Χριστόν αισθητῶς, ίνα μή τελειον φρενιτικός γένη, λύκον αντί ποιμένος δεχόμενος και προσκυνών τοίς έχθροίς δαίμοσιν». «Άρχή πλάνης, νοῦ κενοδοξία, έφ' ής

10. Γ.Μονής Παρακλήτου, Όσ. Μάξιμος ό Καυσοκαλύβης, σσ. 47-48.

11. Άνόνημου συγγραφέα, Γνόφος Άγνωσίας, μετάφραση Μητροπολίτου Κορίνθου Παντελεήμονος, σ.128.

κινούμενος ὁ νοῦς, ἐν σχήματι καὶ μορφαῖς περιγράφειν πειρᾶται τό Θεῖον»¹².

Καί ὁ Ἐπίσκοπος Κάλλιστος Γουέαρ συμπεραίνει: «Ἡ Ὁρθοδοξία, ἐπομένως, ἐνώτονίζει τήν ἀνάγκη μιᾶς ἄμεσης ἐμπειρίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τονίζει ἐπίσης τήν ἀνάγκη γιά διάκριση καί νηφαλιότητα. Τό κλάμα μας, ὅπως καί ἡ συμμετοχή μας στίς ἄλλα δῶρα τοῦ Πνεύματος, εἶναι ἀνάγκη νά καθαρθεῖ ἀπό κάθε φαντασία καί συναισθηματική ἔξαρση. Τά δῶρα πού εἶναι αὐθεντικά πνευματικά δέν πρέπει νά ἀπωθοῦνται, ἀλλά ποτέ δέν θά πρέπει νά ἐπιδιώκουμε τέτοια δῶρα σάν αὐτοσκοπό. Σκοπός μας μέσα στή ζωὴ τῆς προσευχῆς δέν εἶναι νά κερδίσουμε αἰσθήματα ἢ “αἰσθητές” ἐμπειρίες κάποιου ὀρισμένου εἴδους, ἀλλά ἀπλῶς καί μόνο νά συσχηματίσουμε τό θέλημά μας μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. “Ὁν ζητῶ τά ὑμῶν ἀλλά ὑμᾶς”, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους (Β΄ Κορ. 12-14)· κι ἐμεῖς λέμε τό ἴδιο στό Θεό. Δέν ζητᾶμε τά δῶρα, ἀλλά τόν Δοτήρα»¹³.

Ἐξ ἄλλου εἶναι διαπιστωμένο ὅτι «Πολλές “ἐμπειρίες”, πού εἶναι ἀποτέλεσμα διαφόρων τεχνικῶν πού προβάλλουν γκουρουϊστικές ὀργανώσεις εἶναι φυσικές καταστάσεις καί μποροῦν νά ἐπιτευχθοῦν μέ παρόμοιες ἀσκήσεις, ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἰνδουϊστικό ὑπόβαθρο τῆς γιόγκα καί τοῦ διαλογισμοῦ»¹⁴.

Γιά τόν Ὁρθόδοξο Χριστιανό ἡ πορεία πρὸς τήν θεογνωσία καί τήν θέωση διέρχεται μέσα ἀπό τήν κάθαρση καί τόν φωτισμό, πού εἶναι γνήσιες ἐμπειρίες. Γι’αὐτό καί ὁ Χριστιανός δέν θέτει στό κέντρο τοῦ ἐνδιαφέροντός του τήν ἀναζήτηση τῶν ἐμπειριῶν.

«Ἡ γνήσια ἐμπειρία μέσα στήν Ἐκκλησία δέν τίθεται ποτέ στό κέντρο τοῦ ἐνδιαφέροντος· ὁ πιστός ἔχει σάν στόχο τήν ἀγάπη στόν Θεό, ὄχι τήν ἐμπειρία, εἴτε “προφητεία”, εἴτε “δυνάμεις”, “χαρίσματα ἰαμάτων” ἢ ὀτιδήποτε

τε ἄλλο (Α΄ Κορ. ιβ΄ 29)· ἢ “καθ’ ὑπερβολήν ὁδός” εἶναι ἡ ἀγάπη, ὄχι ἡ ἐμπειρία, ἀκόμη καί ἐάν πρόκειται γιά τήν “πᾶσαν γνῶσιν” ἢ ἀγάπη “οὐ ζητεῖ τά ἐαυτῆς” καί λογίζεται μεγαλύτερη καί ἀπό τήν πίστη καί ἀπό τήν ἐλπίδα (Α΄ Κορ. ιβ΄ 31, ιγ΄ 13)»¹⁵. Καί ὁ π. Ἀντώνιος καταλήγει: «Ἡ ἀληθινή Θεογνωσία δέν εἶναι καρπός ἀπομονώσεως τοῦ ἀνθρώπου καί τεχνικῶν “αὐτοβυθίσεως”, πού προσφέρονται πλούσια στήν ἐποχή μας ἀπό τίς ψυχολατρεῖες, τίς γκουρουϊστικές, νεογνωστικές ἢ ὁποῖες ἄλλες ὁμάδες, γιά νά γνωρίση κανεῖς τόν Θεό»¹⁶.

Συμπερασματικά, μποροῦμε νά ποῦμε πῶς οἱ γνήσιες ἐμπειρίες, τά χαρίσματα, εἶναι φανερό ἀπόδειξη ἐνός θεωμένου ἀνθρώπου. Ἐνός πιστοῦ, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται σέ «μυστική» ἔνωση μέ τόν Θεόν (ὄχι συγχώνευση ἢ ταύτιση, ὅπως στίς νεοεποχίτικες ὁμάδες). Ἐνός πιστοῦ πού τόν ἔχουν «πληρώσει» οἱ θεῖες ἐνέργειες, πού ἔχει γίνει «θεός» κατά χάριν, ἀφοῦ στίς θεῖες ἐνέργειες εἶναι «ὁ ἴδιος ὁ Θεός μέσα στή δραστηριότητά του καί τήν αὐτοαποκάλυψή του»¹⁷. Αὐτό λέγεται καί «μέθεξις» τοῦ Θεοῦ καί εἶναι τό ἀνώτατο στάδιο τῆς τελειώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπὶ τοῦ ὅτι οἱ **νόθες καταστάσεις**, τίς ὁποῖες ὁ Χριστιανός πρέπει νά μάθει νά ἐντοπίζει καί νά ἀποφεύγει, σύμφωνα μέ τήν προειδοποίηση τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τῆς Ἀγάπης: «Μὴ παντί πνεύματι πιστεύετε, ἀλλά δοκιμάζετε τά πνεύματα ἢ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστὶ» (Α΄ Ἰωάν. δ΄ 1).

Κλείνομε τίς ἐπισημάνσεις μας ἐπὶ τοῦ θεμελιώδους θέματος τῶν ἐμπειριῶν μέ τήν παρότρυνση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Ζηλοῦτε δέ τά χαρίσματα τά κρείττονα» (Α΄ Κορ. ιβ΄ 31), «Εἴτε γλώσσαι, παύσσονται· εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται... βλέπομε γάρ ἄρτι δ’ ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι... νυνὶ δέ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τά τρία ταῦτα μεῖζον δέ τούτων ἡ ἀγάπη» (Α΄ Κορ. ιγ΄ 13).

12. Ἀββᾶ Νεΐλου, Πρὸς Εὐλόγιον Μοναχόν Λόγοις παραινετικός, 114-116, PG. 79, 1192D-1193A.

13. Μν. ἔργ. σσ.118-119.

14. π. Α. Ἀλεβιζοπούλου, Ἐμπειρίες... ἐνθ. ἄνωτ. σσ.25-26.

15. π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, αὐτόθι, σ. 28.

16. Αὐτόθι, σσ. 28-29.

17. Βλ. Ἐπισκόπου Καλλίστου Γουέαρ, ἐνθ. ἄνωτ. σ. 28.

ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ»

του κ. Κωνσταντίνου Παπαχριστοδούλου,
Προέδρου του Δ.Σ. της Π.Ε.Γ.

(β' μέρος)

Τά παιδιά και η «Νέα Έποχή».

Η «Νέα Έποχή» πολιορκεί άμεσα και με πολλούς τρόπους το παιδί. Από τη βρεφική κιόλας ηλικία ή εύπλαστη παιδική ψυχή δέχεται πλήθος εικόνων και μηνυμάτων με τη θεματολογία και τις διδασκαλίες της «Νέας Έποχής».

Θα σταχυολογήσουμε μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα ώστε να παρουσιάσουμε, κατά το δυνατόν στους γονείς, το μέγεθος του προβλήματος.

Χάρι Πότερ ή η πλέον άριστοτεχνική αλλά και βίαιη εισβολή του αποκρυφισμού και της μαγείας στον κόσμο του παιδιού.

Το πρόβλημα δεν χρειάζεται συστάσεις. Αποτελεί από μόνο του ένα φαινόμενο παγκόσμιας έκδοτικής και κινηματογραφικής «έπιτυχίας». Πρόκειται για ένα έλκυστικό μυθιστόρημα με πρωταγωνιστές-ήρωες παιδιά, με ενδιαφέρουσα πλοκή και άρκετη δράση και χιούμορ. Το θέμα δεν θα μās άπασχολούσε αν οι πρωτοφανείς για τά χρονικά της διαφήμισης και του marketing χειρισμοί δεν είχαν έξαντλήσει κάθε θεμιτό και άθεμιτο μέσον προκειμένου να τό προβάλουν και να τό καταστήσουν «No1» στις έπιλογές των μικρών καταναλωτών, με αποτέλεσμα οί προεκτάσεις του και τὰ παρελκόμενά του να άποτελέσουν πραγματικό κίνδυνο για τὰ παιδιά. Κι αν ή «Ποτερομανία» δεν είχε χτυπήσει ακόμα και έπίσημους φορείς.

Το Νοέμβριο του 2001 προβλήθηκε στή χώρα μας ή πρώτη ταινία της σειράς. Ένόψει των Χριστουγέννων όλόκληρες τάξεις Δημοτικών, Γυμνασίων και Λυκείων, ακόμα και όλόκληρα σχολεία στήν Αθήνα, συνοδευ-

όμενα από δασκάλους και καθηγητές έπισκέφθηκαν τούς κινηματογράφους και μάλιστα μετά από σχετικό έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας. Άργότερα άκολούθησαν και τὰ έπόμενα βιβλία και οί έπόμενες ταινίες. Η χρήση «κυνικού marketing» (όπως τό απέκάλεσαν ειδήμονες του χώρου) είχε σαν άποτέλεσμα τήν τεράστια «έπιτυχία», διανθισμένη συχνά από ύστερικές εκδηλώσεις των όπαδών. Στο σημείο αυτό παραθέτουμε τὰ συμπεράσματα διεξοδικής έρευνας που διεξήχθη στα πλαίσια της Π. Ε. Γ. σχετικά με τό φαινόμενο «Χάρι Πότερ»¹:

«Πόσο κατάλληλα μπορεί να είναι βιβλία που έχουν τὰ έξής προβλήματα;

1. Έξοικειώνουν με τό κακό, τή μαγεία, τόν αποκρυφισμό, τή δαιμονολογία.
2. Καλλιεργούν τό φόβο.
3. Καλλιεργούν άρνητικά συναισθήματα.
4. Περιέχουν άντιπαιδαγωγικά μηνύματα.
5. Διαμορφώνουν ρατσιστική συνείδηση.

Να θυμίσουμε ότι σέ πολλά σημεία των βιβλίων, οί ήρωες μαθαίνουν και εκτελούν ξόρκια, φτιάχνουν φίλτρα, κάνουν έπικλήσεις, μαθαίνουν να χρησιμοποιούν φράσεις για «καλό» ή «κακό» σκοπό, άνυψώνουν άντικείμενα, επικοινωνούν με νεκρούς, διδάσκονται άστρολογία, μαντεία, κατάρες με τις όποιες μπορούν να έξουσιάσουν, να βασανίσουν ή και να φονεύσουν. Τὰ αποκρυφιστικά και σατανιστικά σύμβολα και στοιχεία είναι πολυάριθμα, τό ίδιο και οί σκηνές που προκαλούν τρόμο φρίκη και άηδία. Με

1. «Ναι ή ΟΧΙ στο Χάρι Πότερ». Ιωάννου Μηλιώνη, 4η Έκδοση Π. Ε. Γ. Αθήνα 2003, 38 έξ.

ύπουλο τρόπο τὰ μικρὰ παιδιὰ διδάσκονται ὅτι ὑπάρχει «καλή» καὶ «κακή» μαγεία καὶ ὁ καθένας εἶναι ἐλεύθερος νὰ διαλέξει.

Ἄντὶ ἄλλης κριτικῆς θὰ παραθέσουμε μερικὰ σχόλια ἀναγνωστῶν τῶν βιβλίων, μικρῆς ἡλικίας, ὅπως εἶναι φυσικό, ποὺ κυκλοφοροῦσαν στὸ διαδίκτυο τὴν περίοδο ἐκείνη.

Βασίλης Χ., 14 ἐτῶν: «...ἔχω διαβάσει ὅλα τὰ βιβλία τοῦ Χάρι Πότερ σὲ λιγότερο ἀπὸ 3 μῆνες. Θέλω νὰ σὰς ὁμολογήσω ὅτι θὰ ἔκανα τὰ πάντα γιὰ νὰ ζήσω ἔστω καὶ μία μέρα στὸν κόσμο τῶν μάγων. Δὲν μὲ ἐπηρεάζει μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ χρησιμοποιήσω μαγεία ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι ὁ τρόπος τῶν μάγων εἶναι πιὸ ἀπλός, ὠραῖος καὶ καλὸς».

Εὐτυχία Μ., 11 ἐτῶν: «Ἀγαπητὲ Χάρι Πότερ, Ζῶ τόσο πολὺ στὸν κόσμο τῆς μαγείας, -στὸν κόσμο σας δηλαδή- ποὺ ἡ μαμά μου τὰ βράδια μου κρύβει τὸ βιβλίο γιὰ νὰ πέσω γιὰ ὕπνο. Μόνο ποὺ λυπᾶμαι τόσο πολὺ ποὺ δὲν μπορῶ κι ἐγὼ νὰ κάνω μαγικά σὰν καὶ σένα».

Κωνσταντίνα Θ., 12 ἐτῶν: «Εἶσαι ἕνα φαινόμενο! ὄχι καιρικὸ ἀλλὰ μαγικό! Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ μοῦ μάθεις τὸ ξόρκι τῆς κλήτευσης, ποὺ τόσο καλὰ ξέρεις, ἴσως μου φανεῖ χρήσιμο. Θέλω ἀκόμα μερικὰ ἰδιαίτερα μαθήματα γιὰ τὴν «Κατάρτα Ἀβάντα Καντάβρα» Εὐχόμαι νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ γιὰ νὰ ἐξοντώσω τὸν κ. Γεωγραφίας καὶ τὴν κ. Γυμναστικῆς. Τοὺς μισῶ, ὅπως ἐσὺ τὸν κ. Σνέιπ».

Νομίζουμε ὅτι οἱ ἀθῶες, κατὰ τὰ ἄλλα ἐπιστολὲς τῶν μικρῶν παιδιῶν εἶναι ἀποκαλυπτικές. Οἱ ἐκδόσεις «Ψυχογιός» μας ἀναφέρουν ὅτι τὰ γράμματα τῶν παιδιῶν μόνο κατὰ τὸ ἔτος 2000 ξεπέρασαν τὰ 7.500.

Εἰδικοὶ ἐρευνητές, σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο, ὑπογραμμίζουν ὅτι τὸ περιεχόμενο τῶν βιβλίων τῆς Ρόουλινκ δὲν ἀποτελεῖ ἕνα παραδοσιακὸ παιδικὸ ἀνάγνωσμα, ἀλλὰ περιέχουν ἀκριβῆ ἀναφορὰ σὲ ἀποκρυφιστικὲς διαδικασίες καὶ πρακτικὲς μὲ βάση ἕνα «σύγχρονο» τρόπο ἀναφορᾶς ποὺ προβάλλει τὴ μαγεία σὰν μία ἀποδεκτὴ καὶ ἐπιβραβευμένη στάση ζω-

ῆς. Ἡ ἐντυπωσιακὴ δὲ ἀποδοχὴ τῶν βιβλίων αὐτῶν ἀπὸ τὰ παιδιὰ, ὀφείλεται προφανῶς στὸ ἰσχυρότατο δίκτυο προώθησης τῆς ἀποκρυφιστικῆς θεματολογίας, ποὺ εἶναι ἔργο τῆς «Νέας Ἐποχῆς» τοῦ Ὑδροχόου. Ἀρκεῖ νὰ ποῦμε ὅτι στὸ μηχανισμό προώθησης συμμετέχουν ἐπιχειρηματικοὶ κολοσσοὶ ὅπως ἡ Coca Cola, ἡ Lego, ἡ Marks & Spenser καὶ ἡ Hewlett Packard.

Παιδικὰ παιχνίδια.

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» δὲ θὰ μπορούσε νὰ ἀφήσει ἀνέγγιχτο καὶ τὸ πιὸ ἀθῶο μέσο ἐπικοινωνίας μὲ τὸ παιδί, τὸ παιχνίδι. Ἐδῶ μπορούμε νὰ ποῦμε χωρὶς ἐνδοιασμοὺς ὅτι ἡ ἐποχὴ τῆς ἀθωότητος ἔχει παρέλθει ὀριστικά. Οἱ κοῦκλες ἔχουν δώσει τὴ θέση τους σὲ ὁμοιώματα ἡρώων ἀπὸ τὶς ταινίες Χάρι Πότερ. Τὰ ἀρκουδάκια ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὰ ἀμφιλεγόμενα «Πόκεμον». Τὰ ἠλεκτρονικὰ παιχνίδια βρίθουν δαιμονικῶν ὄντοτων, ὠμῆς βίας, ἀποκρυφιστικῶν συμβόλων, καὶ μαγικῶν πρακτικῶν. Καὶ τὰ πλέον ἀθῶα περιοδικὰ ὅπως τὸ γνωστὸ «Μίκυ Μάους», διαθέτουν πλέον στήλη Ἀστρολογίας.

Οἱ παιδικὲς ἐκπομπὲς κυρίως αὐτὲς, ποὺ ἀπευθύνονται σὲ μεγάλα παιδιὰ καὶ ἐφήβους προσπαθοῦν συστηματικὰ νὰ προβάλλουν τὶς ἀρχὲς τῆς «Νέας Ἐποχῆς», καὶ νὰ δημιουργήσουν κυρίως ἐξοικείωση μὲ τὸ δαιμονικό, τὴν ἀσχήμια καὶ τὴ βία. Μὲ ὅλα αὐτά, δὲν ἠχεῖ πλέον παράξενα στ' αὐτιά μας ἡ «δήλωση» ἐνὸς 10χρονοῦ παιδιοῦ τὸ ὁποῖο, στίς πατρικὲς συμβουλὲς ἐνὸς εἰδικοῦ συνεργάτη ἀπάντησε: «Δὲν ξέρω τί μου λέτε, ἀλλὰ ἐμένα μου ἀρέσουν οἱ σατανιστὲς»². Αὐτὸ μετὰ τὴν τραγικὴ ἐκκλήση τῆς μητέρας του γιὰ βοήθεια: «Σὰς παρακαλῶ, εἶπε ἡ μητέρα, πέστε κάτι στὸ γιό μου. Τοῦ ἀρέσει νὰ διαβάξει βιβλία μὲ μάγους, παραμελεῖ τὰ μαθήματά του καὶ ζητάει ἐπίμονα νὰ τοῦ ἀγοράσουμε τὰ βιβλία τοῦ Χάρι Πότερ». Τὸ γεγονὸς εἶναι πραγματικό. Ἡ κατάστασις εἶ-

2. Περιοδικὸ «ΔΙΑΛΟΓΟΣ», Ἔκδοσις Διορθόδοξος Σύνδεσμος Πρωτοβουλιῶν Γονέων, τεύχος 30, σελ. 32.

ναι πλέον ανεξέλεγκτη. Θα προσπαθήσουμε να επικεντρωθούμε σε μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις ώστε να καταδείξουμε το μέγεθος του προβλήματος.

Ἐπιτραπέζιο παιδικὸ παιχνίδι³, ποῦ προσφέρεται σὲ κουτὶ μὲ σχῆμα φέρετρον, καλεῖ τὰ παιδιὰ νὰ παίξουν πάνω σὲ χαρτόνι ποῦ ἀπεικονίζει ἓνα νεκροταφεῖο μὲ σπασμένα μνήματα. Οἱ μικροὶ παῖκτες ὑποδύονται ρόλους ὅπως... τὸ φάντασμα Χελίν, τὸ βαμπὶρ Μπάροθι... τὴ μάγισσα Σαντρέν, τὸν λυκάνθρωπο Τζιβαουντίν, τὴ μούμια Κονροῦ κ.λπ. Νικητὴς εἶναι ὅποιος φτάσει πρῶτος στὸ κέντρο τοῦ νεκροταφείου ὅπου εἶναι γραμμένη ἡ λέξη «Ἐφιάλτης». Στὸ παιχνίδι οἱ παῖκτες κερδίζουν κάρτες μὲ συνθήματα ὅπως: «Γίνε ἀνελέητος», «Κάνε ὅ,τι θές γιὰ νὰ τρομάξεις κάποιον», «ὅταν δεῖς πανσέληνο οὐρλιαξε», «Τοὺς ἠλίθιους τοὺς κάνω ὅτι θέλω». Τώρα ρίξε τὸ ζάρι γρήγορα, γιατί θὰ σοῦ σπάσω τὰ μούτρα, παλιοσκουλίκι». Τὸ μόνο σχόλιο ποῦ μπορούμε νὰ κάνουμε εἶναι ὅτι τὸ συγκεκριμένο παιχνίδι ἀποτελεῖ εἰσαγωγή στὸ σατανισμό. Τὰ συνθήματα δὲ ποῦ ἀκούγονται ἀποτελοῦν βασικὲς ἀρχὲς τοῦ σατανισμοῦ!

Ὁ κόσμος τοῦ ἠλεκτρονικοῦ παιχνιδιοῦ, ιδιαίτερα ἐλκυστικὸς καὶ εὐρύτητα διαδεδομένος μεταξὺ τῶν παιδιῶν, ἀποτελεῖ σίγουρα μίαν πύλη γιὰ τὴν εἰσαγωγή στὸν ἀποκρυφισμό, τὴ μαγεία καὶ τὸ σατανισμό. Ἡ ὀλοένα αὐξανόμενη καὶ ἀπόλυτα ρεαλιστικὴ εἰκονοπλασία, τὰ ἐξαιρετικῆς πλοκῆς σενάρια φαντασίας καὶ κυρίως ἡ ἐλεύθερη πρόσβαση ὅλων τῶν παιδιῶν στὸ χῶρο αὐτὸ δημιουργοῦν ἓνα ἐκρηκτικὸ μίγμα. Θὰ ἀναφερθοῦμε σὲ πολὺ χαρακτηριστικὰ παιχνίδια καὶ στὸ περιεχόμενό τους.

α) **«Ὁ Μῦθος τῆς Ζέλντα»**. Ξεκίνησε τὸ 1986 καὶ ἀριθμεῖ 10 τίτλους παιχνιδιῶν ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 5 πρῶτοι, ποῦ δὲν βρίσκονται στὴν κυκλοφορία, πούλησαν περισσότερα ἀπὸ 26.500.000 ἀντίτυπα. Ἀπὸ τὰ πρῶτα

παιχνίδια ποῦ περιλαμβάνουν ἀποκρυφιστικὰ σύμβολα.

β) **«Primal»** (Πρωτόγονος). Γιὰ τὸ παιχνίδι αὐτὸ θὰ ἀφήσουμε νὰ μιλήσει ἡ διαφήμισή του: «*Ἡ Τζέν καὶ ὁ Σκρὶ πρέπει νὰ σώσουν τὸν κόσμο Ὀμπλίβιον. Πορευθεῖτε μαζί τους στὰ τέσσερα δαιμονικὰ βασίλεια γιὰ νὰ ἐπαναφέρετε τὴν τάξη στὸ Σύμπαν. Ἔχοντας τὴ δυνατότητα νὰ βιώσετε τέσσερις δαιμονικὲς μορφὲς καὶ νὰ ἐξερευνήσετε τέσσερα δαιμονικὰ βασίλεια, τὸ Primal εἶναι ὁ ἰδανικὸς τρόπος νὰ ἀνακαλύψετε τὴ σκοτεινὴ πλευρά σας*»⁴. Ἐδῶ πλέον μιλάμε γιὰ ταύτιση μὲ τοὺς δαίμονες καὶ γιὰ πλήρη ἐξοικείωση μὲ παραστάσεις καὶ φρασεολογία δαιμονική.

γ) **«Παιχνίδια Ρόλων. R.P.G. (Role Playing Games)**. Πρόκειται γιὰ παιχνίδια ὅπου τὰ παιδιὰ ταυτίζονται μὲ φανταστικούς ρόλους καὶ παίξουν ὁμαδικὰ πάνω σὲ ἓνα σενάριο. Τὸ περιεχόμενο βέβαια δὲν εἶναι καθόλου ἀθῶο. Αὐτὸ ποῦ πρέπει νὰ ἀνησυχήσει τοὺς γονεῖς εἶναι ἡ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸ παιχνίδι καὶ τοὺς ρόλους ποῦ τὸ παιδί ὑποδύεται. Παιδιὰ ποῦ ἔχουν ἀπορροφηθεῖ σὲ ἓνα τέτοιο παιχνίδι παρουσιάζουν ἀντιδράσεις καὶ συμπεριφορὰ ὅμοια μὲ ἄτομα ἐγκλωβισμένα στὶς «σέκτες» καὶ τὶς «καταστροφικὲς λατρεῖες». Οἱ χριστιανοὶ γονεῖς ὀφείλουν νὰ ξέρουν ὅτι αὐτὸ τὸ φαινομενικὰ ἀθῶο παιχνίδι περιέχει σὲ μεγάλο βαθμὸ θέματα ὅπως: 1. Μαγεία, δαιμονολογία, θεοὺς ἡμίθεους, 2. Οἱ παῖκτες ἀναλαμβάνουν ρόλους κλεφτῶν, δολοφόνων, μάγων, πολεμιστῶν, κληρικῶν καὶ θαυματοποιῶν, 3. Στὰ πλαίσια τοῦ παιχνιδιοῦ οἱ παῖκτες ἀκρωτηριάζονται, ἀπαγάγονται, δολοφονοῦνται καὶ προσφέρονται ὡς ἀνθρωποθυσίες γιὰ νὰ κατευνάσουν τὸν ἀνάλογο θεὸ στὸν ὁποῖο ὁ παίκτης δολοφόνος ἔχει ὀρκιστεῖ ὑποταγῆ. 4. Οἱ παῖκτες ἐθίζονται στὸν ἀποκρυφισμό. Ἄς δοῦμε τὴ μαρτυρία ἑνὸς πρώην πρωτα-

3. Αὐτόθι, σελ. 4.

4. Περιοδικὸ «ΔΙΑΛΟΓΟΣ», Ἔκδοση Διορθόδοξος Σύνδεσμος Πρωτοβουλιῶν Γονέων, τεῦχος 33, σελ. 42.

θλητή των R.P.G.: «...**τὸ βιβλίον ὁδηγῶν τοῦ παιχνιδιοῦ ἐνθαρρύνει τοὺς καλοὺς παίκτες νὰ ψάξουν σὲ ἀποκρυφιστικὰς πηγὰς γιὰ πληροφορίες, μὲ στόχον τὴ βελτίωση τῆς ἀπόδοσής τους στὸ παιχνίδι**».

Παιδικὰ περιοδικὰ καὶ ἀναγνώσματα.

Στὶς 23 Ὀκτωβρίου 2002, ἓνα νέο «παιδικό» περιοδικὸ εἶδε τὸ φῶς τῆς κυκλοφορίας. Τὸ W.I.T.C.H. Περιοδικὸ ποὺ ἀπευθύνεται κυρίως σὲ κορίτσια -ἀπὸ 7 χρονῶν καὶ ἄνω. Πρόκειται γιὰ ἓνα Comic μὲ χαριτωμένες κατὰ τὰ ἄλλα ἱστορίες. Ὁ τίτλος σημαίνει βέβαια «Μάγισσα» καὶ ἀποτελεῖ τὴ μεταγλωττισμένη ἔκδοση ξενόγλωσσου πρωτοτύπου. Οἱ πρωταγωνίστριες εἶναι 5 -τῶν ὁποίων τὰ ἀρχικὰ τῶν ὀνομάτων σχηματίζουν τὸ W.I.T.C.H.- καὶ ἔχουν μαγικὰς δυνάμεις. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ εἰκονογραφημένο ἀνάγνωσμα, τὰ παιδιὰ μας διδάσκονται στὸ ἴδιο περιοδικό: Ἀριθμολογία (ἢ Ἀριθμοσοφία. Τὴν ἀπόκρυφον ἐπιστήμην ποὺ προσδίδει μυστικιστικὸν συμβολισμὸν στοὺς ἀριθμούς), Τεῖομαντεία (τὴν «Καφεμαντεία» τῶν Κινέζων), Ἀστρολογία, Ἀλχημεία (πῦρ, ἀήρ, γῆ, ὕδωρ), ἀποκρυφιστικὴ χαρακτηρισολογία καὶ πολλὰ ἄλλα. Σὰς παρουσιάζουμε ἐνδεικτικὰ τὸ περιεχόμενον μιᾶς σελίδας.

«Τὰ κορίτσια ἐνῶ διασκεδάζουν σ' ἓνα σχολικὸ πάρτι -τὸ ὁποῖο σημειωτέον, γίνεται μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς παγανιστικῆς ἑορτῆς *Halloween* (Χαλοουγούιν)-, ἢ Συμπαντικῆς/πλανητικῆς ἱεραρχίας, τῶν Ἀνειλημμένων Διδασκάλων (παραπέμπει στὴν Λευκὴ ἀδελφότητα τῆς Θεοσοφίας), προγραμματίζει τὸ μέλλον τους. Σὲ ἄλλες σελίδες προβάλλονται δαίμονες καὶ ἄρχοντες δαιμονίων».

Πρόσφατα, πρὶν τὶς γιορτὲς τῶν Χριστουγέννων, κυκλοφόρησε ἀπὸ πολὺ γνωστὸ ἐκδοτικὸ οἶκον ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ἐκπαιδευτικὸ βιβλίον, ἓνα φρικτὸ ἀνάγνωσμα. Ἡ «**Μαγολογία**»! Πρόκειται γιὰ μίαν πολυτελέστατην ἔκδοσιν, ἰδιαίτερα ἐλκυστικὴν στὸ μάτι, μὲ χρώματα, σχέδια καὶ γραφικὰ τριχὰ ποὺ ἀπευθύνεται σὲ παιδιὰ. Οὐσιαστικὰ

ἀποτελεῖ ἓνα ἐγχειρίδιον εἰσαγωγῆς στὴ μαγείαν καὶ τὸ σατανισμὸν. Ἐκπαιδεύει τὸν ἀναγνώστην σὲ κάθε εἶδους «μαγικά» τεχνάσματα (ἀστρολογία, μαγικὰ σύμβολα, φίλτρα, ἐπικλήσεις, ξόρκια, φυλαχτὰ, μαντεία κ. ἄ.). Τὰ παρουσιάζει δὲ μὲ τέτοιον τρόπον ὥστε νὰ μοιάζουν μὲ παιδικὸν παιχνίδι. Ἐξάπτει στὸ ἔπακρον τὴ φαντασίαν τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸ ἐθίζει σὲ ἓνα κόσμον ὄνειρικόν καὶ ἀρκούντως ἐπικίνδυνον. Στὸ βιβλίον γίνονται ἀναφορὰς σὲ γραπτὰ κείμενα τοῦ Anton Szandor LaVey, τοῦ «πάπα» τοῦ Νεοσατανισμοῦ καὶ τῆς «Σατανιστικῆς Βίβλου» μὲ πολὺ ἔντεχον καὶ καλυμμένον τρόπον. Ἀπὸ ἓνα καὶ μόνον μικρὸν, χαρακτηριστικὸν κείμενον μπορεῖ νὰ καταλάβει κάθε καλοπροαίρετος ἄνθρωπος τί κινδύνους κρύβει γιὰ τὰ παιδιὰ αὐτὸ τὸ βιβλίον: «*Γιὰ νὰ κάνεις τὰ μαγικά σου, πρέπει πρῶτα νὰ καλέσεις γιὰ βοήθειαν τὸ κατάλληλον ξωτικόν, πνεῦμα ἢ τζίνι. Τὰ μαγικὰ λόγια, ὅπως καὶ ἡ χρῆσις μανδύαν μὲ συγκεκριμένον χρῶμα, θυμιάματος μὲ συγκεκριμένον ἄρωμα ἢ ραβδιοῦ μὲ συγκεκριμένον ξύλον, εἶναι στὴν οὐσίαν τὸ μέσον γιὰ νὰ ἔρθῃς σὲ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ ξωτικόν καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃς νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολήν σου*»⁵. Ἄλλοῦ διαβάζομε: «*Ὁ ἐπιμελὴς μαθητὴς μπορεῖ νὰ βρῇ διάφορους τρόπους νὰ χρησιμοποιήσῃ τὶς μαγικὰς του δυνάμεις γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἀνθρώπους ποὺ νιώθει ὅτι τὸν ἔχουν βλάψῃ ἢ παρεξηγήσῃ*». Ἀφοῦ ἀναφέρει αὐτὸ, παρακάτω ἀποκαλύπτει ὅτι αὐτὰ τὰ μάγια εἶναι ἀπαγορευμένα γιὰτὶ ἀνήκουν στὴ μαύρην μαγείαν. Ὁ «νοῶν νοεῖται». Κατὰ τὴν ἄποψίν μας ἡ ἔκδοσις καὶ κυκλοφορία τέτοιων βιβλίων ἀποτελεῖ ἐγκληματικὴν ἐνέργειαν εἰς βάρος τῶν παιδιῶν καὶ ἀποτελεῖ ἀπότοκον τῆς «Ποτερομανίας», ποὺ ἔχει καταλάβει ὅλον τὸν πλανήτην. Βλέπομε ὅτι σιγά-σιγά τὸ παιχνίδι γίνεται πρὸς σκληρὸν καὶ τὰ μηνύματα, ποὺ ἐκπέμπονται δὲν εἶναι πρὸς καλυμμένα ἀλλὰ ὠμὰ καὶ χτυποῦν ἀκριβῶς τὸ στόχον τους. Τὴν παιδικὴν ψυχὴν.

5. «Μαγολογία» Ἐκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ, Αθήνα 2006.

Τηλεόραση και τηλεοπτικές εκπομπές.

Ἡ Ἑλλάδα θεωρεῖται ἡ χώρα ποὺ οἱ κάτοικοί της δαπανοῦν τὸν περισσότερο χρόνο σὲ παρακολούθηση τηλεοπτικῶν ἐκπομπῶν, ἀπὸ κάθε ἄλλη χώρα τῆς Εὐρώπης. Σὰν ὄργανο ἐπικοινωνίας καὶ πληροφόρησης θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἔχει τὸν πρωταγωνιστικὸ ρόλο. Ἐπομένως ὅτιδήποτε προβάλλεται μπορεῖ νὰ ἐπηρεάσει ἄμεσα μεγάλες μάζες πληθυσμοῦ. Ὁ χώρος τῆς «Νέας Ἐποχῆς» δὲν θὰ μπορούσε νὰ μὴ χρησιμοποιήσει αὐτὸ τὸ δημοφιλὲς μέσον. Θὰ ἐπικεντρωθοῦμε κυρίως στὶς παιδικὲς ἐκπομπές. Ὅπως προείπαμε, ἡ ἐποχὴ τῆς ἀθωότητος ἔχει περάσει ἀνεπιστρεπτί. Ἄρκει νὰ κάνουμε μία σύγκριση τῶν παιδικῶν ἐκπομπῶν τῆς 10ετίας τοῦ '80 με τὴν σημερινὴ πραγματικότητα: '80 (1. «Μάγια ἢ Μέλισσα», 2. «Ὁ Παραμυθᾶς» μὲ τὸν Νίκο Πιλάβιο, 3. «Φρουτοπία», 4. «Στρουμφάκια», 5. «Νιλς Χόλγκερσον», 6. «Χάιντι», 7. «Κάντυ-Κάντυ», 8. «Ρῶξ Πάνθηρας», 9. Sport Billy, 10. «Μπόλεκ καὶ Λόλεκ», 11. «Τὸμ καὶ Τζέρυ», 12. Looney Tunes κ.λπ.). Σήμερα τὰ παιδιά μας παρακολουθοῦν: 1. τὰ **Pokemon καὶ τὰ Digimon** (τὰ μικρὰ ζῶακια Πόκεμον στὴν ἀρχὴ φαίνονται ἀθῶα καὶ μετὰ ἐξελισσονται σὲ τέρατα. Εἶναι προικισμένα μὲ ὑπερφυσικὲς καὶ παραφυσικὲς δυνάμεις μὲ ἀποτέλεσμα ὁ «κόσμος τῶν Πόκεμον» νὰ εἶναι σὲ μεγάλο βαθμὸ, ὄχι ἀπλῶς φανταστικὸς, ἀλλὰ ἀποκρυφιστικὸς), 2. τὸ «**Γιού-Γκί-Ο**» (παιχνίδι μὲ κάρτες καὶ τηλεοπτικὲς σειρές στὶς ὁποῖες εἰκονίζονται τέρατα, δαίμονες καὶ ἀποκρυφιστικὰ σύμβολα. Πρόσφατα, μητέρα κατήγγειλε ὅτι στὸ Νηπιαγωγεῖο θεώρησαν καλὸ νὰ προβάλλουν σὲ βίντεο τὶς πιὸ πάνω σειρές μὲ ἀποτέλεσμα τὸ παιδί της νὰ σταματήσει νὰ ζωγραφίζει ἀθῶα σχέδια καὶ νὰ ζωγραφίζει πλέον τέρατα). 3. Τὶς «**Μάγισσες**» (ἐκπομπὴ γιὰ μεγάλους τηλεθεατὲς μὲ ἀπροκάλυπτη παρουσίαση μαγικῶν τεχνικῶν, ἐπικλήσεων, φίλτρων, παρουσία δαιμονικῶν μορφῶν καὶ κάθε εἶδους ἀποκρυφιστικῆς καὶ σατανιστι-

κῆς πρακτικῆς). Καὶ ὅλα αὐτὰ σὲ ὥρες ὑψηλότερης τηλεθέασης. Δὲν θὰ ἀναφεροῦμε σὲ πλῆθος ἄλλων παιδικῶν ἐκπομπῶν ποὺ προβάλλουν διάφορους τερατόμορφους καὶ σατανικοὺς ἥρωες δημιουργώντας αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε ἐξοικείωση μὲ τὸν τρόμο καὶ τὴν ἀσχήμια. Οὔτε καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τέτοιοι «ἥρωες» φηγουράρουν ὡς «στόλισμα» καὶ ἀξεσουὰρ πάνω σὲ πασχалиνὲς λαμπάδες.

Internet - Διαδύκτιο.

Τὸ σπουδαῖο αὐτὸ ἐργαλεῖο πληροφόρησης μπορεῖ, ὅπως εἶναι φυσικὸ, νὰ ὀδηγήσει τὰ παιδιά σὲ πολὺ ἐπικίνδυνες ἀτραπούς. Τὸ Διαδύκτιο εἶναι γεμάτο μὲ ἱστοσελίδες ποὺ παραπέμπουν σὲ χιλιάδες «Νέο-ἐποχήτικες» ὁμάδες, κινήσεις καὶ σέκτες. Οἱ πλέον ἐπικίνδυνες εἶναι αὐτὲς ποὺ προπαγανδίζουν τὸ σατανισμὸ καὶ τὴ μαγεία. Ἔτσι, μπορεῖ κανεὶς νὰ βρεῖ σὲ ἱστοσελίδα σατανιστικῆς ὁμάδας, ὑπὸ τὸν τίτλο «Νέα της Κόλασης», ποιοὶ εἶναι οἱ «**Δέκα λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους εἶναι πολὺ θαυμάσιο νὰ εἶσαι σατανιστῆς**». Καὶ βέβαια ὑπάρχει ἐκτενὴς ἀνάλυση γιὰ τὸ πῶς θὰ τὸ πετύχεις. Σὲ ἄλλη σελίδα διαβάζουμε: «Συμμετέχετε γιὰ νὰ προάγουμε τὶς μεθόδους καὶ νὰ γεννήσουμε ἓνα σατανικὸ ἔθνος μὲ τὸ νὰ προχωρήσετε στὶς ἐπιλεκτὲς δυνάμεις τῶν πιστῶν ὀπαδῶν τοῦ σατανᾶ... Ἔχει φτάσει ἡ ὥρα νὰ συντρίψουμε τὴ Χριστιανικὴ ὑποκρισία καὶ νὰ φέρουμε στὸ προσκήνιο τὴν κυριαρχία τοῦ σατανᾶ στὴ γῆ, νὰ φέρουμε τοὺς χριστιανοὺς γονατιστοὺς μπροστά μας, δηλαδὴ νὰ τοὺς ὑποτάξουμε καὶ νὰ τοὺς κυριεύσουμε...» Ἡ προσφορὰ μὲσω τοῦ Internet ἐμπλουτίζεται ἀκόμη μὲ πολλὲς «ἀγγελίες» γιὰ ἀναζητήσεις φίλων σατανιστῶν ἢ μὲ τὴν προβολὴ τῶν προτιμήσεών τους σὲ θυσίες, ἀκρωτηριασμούς, κανιβαλισμό... μπάνιο σὲ αἷμα κατσίκας καὶ πῶς νὰ τὸ πίνει κανεὶς σὲ ἀνθρώπινο κρανίον⁶. Ἐδῶ ἔχουμε μία ἀπὸ τὶς πιὸ σκληρὲς πλευ-

6. Περιοδικὸ «ΔΙΑΛΟΓΟΣ», Ἔκδοση Διορθόδοξος Σύνδεσμος Πρωτοβουλιῶν Γονέων, τεύχος 28, σελ. 5-6.

ΑΝΤΩΝΙΑ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

του κ. Αθανασίου Νεοφώτιστου,
Επίτιμου Προέδρου της Π. Ε. Γ.

Συμπληρώθηκαν στίς 3 Μαΐου αὐτοῦ τοῦ ἔτους 10 χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησιν τῆς ἀείμνηστης Ἀντωνίας πρεσβυτέρας τοῦ μακαριστοῦ πατρὸς Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, ἰδρυτοῦ καὶ πνευματικοῦ γέροντα τῆς Π.Ε.Γ.

Ἀπεβίωσε ἀκριβῶς ἓνα χρόνο μετὰ τὴν μακαρία ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου συζύγου της, λαμπροῦ ποιμένου, ὁ ὁποῖος ἀνάλωσε τὴ ζωὴ του «λαμπάδα καιομένη» στὴ διακονία τῶν πλανεμένων ἀδελφῶν μας.

Στὸ θαυμάσιον βιβλίον του «Τὸ νόημα τῆς ζωῆς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας» γράφει γιὰ τὴ διακονία αὐτῆ (σελ. 415). «Μέσα στὸν πνευματικὸν χῶρον τῆς Ἐκκλησίας οἱ Χριστιανοὶ ἀποτελοῦν ἓνα σῶμα κάτω ἀπὸ τὴν Κεφαλή, τὸν Χριστόν· εἶναι μέλη Χριστοῦ καὶ ἀλλήλων μέλη. Ἡ ΦΡΟΝΤΙΔΑ γιὰ ἓνα “ἐλάχιστον” ἀπὸ τὰ μέλη αὐτά, ἀποδίδεται στὴν ἴδιαν τὴν Κεφαλήν τὸ ἴδιον καὶ ἡ περιφρόνησις τῶν μελῶν ταυτίζεται

ρὲς τοῦ Διαδυκτίου μὲ ἀπρόβλεπτες συνέπειες στὸν εὐαίσθητον ψυχισμόν τοῦ παιδιοῦ καὶ τῶν ἐφήβων.

Μουσικὴ

(Heavy metal, Black metal, Death metal).

Καὶ μόνο οἱ λέξεις χαρακτηρίζουν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς τῆς κατ' εὐφημισμὸν ἀποκαλούμενης μουσικῆς. Δυστυχῶς, ἀρκετοὶ νέοι μέσα στὴν ἐφηβικὴν ἀναζήτησιν καὶ ἀμφισβήτησιν θεωροῦν ὅτι ἡ ἐνασχόλησις μὲ αὐτὸ τὸ εἶδος «μουσικῆς» ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος ἐπανάστασις καὶ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὸ κατεστημένον. Ἡ ἰδιαίτερον ἐμφάνισις ποὺ προκαλεῖ τὸ ντύσιμο, τὰ μαλλιά, καὶ οἱ ψυχροδελικῆς ἀπόκοσμοι φιγοῦρες ποὺ εἰκονίζονται πάνω στὰ μαῦρα ροῦχα δίνουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ νεαρὸς ὀπαδὸς αὐτῆς τῆς νοοτροπίας βρίσκειτ' ἐν ἄλλῳ κόσμῳ ἐνίοτε ὄχι φυσιολογικῶς. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ ἐνασχόλησις μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ ἀκόμα καὶ στὸ σατανισμόν, ἀφοῦ ἡ ὅλη ἀτμόσφαιρα, ἡ ἐμφάνισις τῶν συγκροτημάτων, τὸ περιεχόμενον τῶν τραγουδιῶν ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμολογία τῶν «μουσικῶν», παραπέμπουν σὲ αὐτόν. Διάσπαρ-

τα παντοῦ εἶναι καὶ τὰ σατανιστικὰ σύμβολα: 1. Evil-sing (ὁ γνωστὸς χαιρετισμὸς διπλώνοντας τὰ μεσαία δάχτυλα μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ ἐκτείνοντας τὰ δυὸ ἀκροανά. Ὁ χαιρετισμὸς αὐτὸς συναντᾶται σὲ ὅλα τὰ εἶδη τῆς metal μουσικῆς καὶ βέβαια ὡς σημεῖον κατατεθὲν στὸν χῶρον τῆς thrash, death, black, gothic σκηνῆς. Προέρχεται ἀπὸ τὸν χῶρον τοῦ παγανισμοῦ τῶν Κελτῶν καὶ ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος ὁμολογίας πρὸς τὸν σατανᾶ. 2. Ἀνεστραμμένη πεντάλφα, 3. ἀνάποδος Σταυρὸς, 4. Corpse-paint (εἰδικὸν μακιγιᾶς γιὰ τὴν συναυλίαν μὲ ἄσπρον χρῶμα ποὺ δίνει στὰ μέλη τοῦ συγκροτήματος τὴν ἐμφάνισιν πτώματος!). Ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκύπτει ἀβίαστα ἓνα ἐρώτημα: Ποιὰ παιδαγωγικὴ, ψυχικὴ, καὶ πολιτιστικὴ ὠφέλεια, μπορεῖ νὰ ἔχει ἓνας νέος ποὺ ἀσχολεῖται, ἐνίοτε μὲ πάθος μὲ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν «μουσικὴν». Ἄν ἡ πραγματικὴ μουσικὴ, σὲ ὅλα τὰ εἶδη καὶ τὴν ἐκφάνισιν της, κατατείνει στὴν ψυχικὴν ἀνάτασιν καὶ τὴν πρόκλησιν εὐφορίας καὶ πλούσιων συναισθημάτων, ἡ κατ' εὐφημισμὸν metal μουσικὴ ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον στὴν ἀποκτίνωσιν καὶ στὴν ἀπόλυτην διαστροφήν.

μέ την περιφρόνηση τῆς Κεφαλῆς, δηλαδή τοῦ Χριστοῦ».

Ὅσοι γνωρίσαμε ἀπό κοντά τὴν πρεσβυτέρα Ἀντωνία, θὰ διατηροῦμε πάντοτε στή μνήμη μας ζωντανή τὴν ὑπέροχη αὐτὴ σύντροφο τοῦ γέροντα μας, ἡ ὁποία ὑπῆρξε ὁ πιό πολύτιμος βοηθός του καὶ ἀθόρυβος, ἀλλὰ ἀποτελεσματικότερος συνεργάτης του. Μὲ πολλή ταπείνωση καὶ ξεχωριστὴ εὐλογημένη ἀφοσίωση, τοῦ συμπαραστάθηκε, ἀθέατα ἀπὸ τὸν πολὺ κόσμο, στό πολύπονο, πολύμοχθο, καὶ πολύπαθο ἔργο του. Ἡ ἴδια μοῦ ἔλεγε κάποτε, μ' ἐκεῖνο τό ἀξεπέραστο, ἀνεπιτήδευτο ἀγγελικὸ γέλιο της, ὅτι ὅταν τὴν γνώρισε ὁ Δεσπότης Γερμανίας μετὰ τὴ χειροτονία τοῦ ἀντρός της, τῆς εἶπε: «Δέν θὰ ἀναμειγνύεσαι στό ἔργο τοῦ π. Ἀντωνίου γιατί πολλές πρεσβυτέρες δείχνουν πολυπραγμοσύνη καὶ υπερβάλλοντα ζῆλο «χωρὶς ἐπίγνωση» καὶ δημιουργοῦν δυσχέρειες τῶν ἐγγάμων ποιμένων στήν ἄσκηση τῆς διακονίας τους καὶ προξενοῦν ἔριδες καὶ παρεξηγήσεις μεταξύ τῶν πιστῶν». Κι ἐγώ, πρόσθεσε, τηρώντας τὴν ἐντολή τοῦ Δεσπότη, δέν ἀναμείχθηκα ποτέ στό ἔργο τοῦ ἀντρός μου. Ἐλεγε αὐτά τά σπουδαῖα λόγια τόσο ἀπλᾶ μέ τὴν ἀπαλή γλυκιὰ φωνή της, πού σοῦ προξενοῦσε δέος καὶ νοερά ὑποκλινόσουν μπροστά της.

Θὰ νόμιζε, ὅποιος δέν τὴν γνώριζε καλά, ὅτι ἔζησε στήν ἀφάνεια, καθηλωμένη ἀπὸ τὴν ἰσχυρὴ προσωπικότητα τοῦ ἀντρός της. Ἡ ἄφωνη ὁμως ὡς πρὸς τὸν κόσμο, παρουσία της ἦταν ἐκούσια ἐπιλογή της. Βοήθησε πολλὰ τὸ ἔργο τοῦ πατρός, χωρὶς νά προκαλεῖ, καὶ νά δίνει ἀφορμές γιὰ παρερμηνεῖες καὶ παρεξηγήσεις. Ὁ ἴδιος ὁ πατήρ μου εἶχε κάποτε εἰπεῖ πόσο πολύτιμη συνεργάτης του ἦταν ἡ πρεσβυτέρα Ἀντωνία καὶ ὅτι χωρὶς αὐτὴ ἴσως νά μὴ μπορούσε νά ἐκπληρώσει ἐπαρκῶς τὰ διακονήματά του. Σέ μία ἐκθεση πού ὑπέβαλε ἀπὸ τὴν Γερμανία, τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1962, στόν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, γράφει γιὰ τὴν πρεσβυτέρα του σέ μιὰ παράγραφο τοῦ πολυσέλιδου κειμένου του: «Ἡ πρεσβυτέρα, Παναγιώτατε πάτερ καὶ Δέσποτα, ἀποτελεῖ πολύτιμο βοηθό μου στήν Ὁρθόδοξη διακονία μου.

Ὅταν ἀπουσιάζω, σέ διάφορες ἀποστολές, ἡ πρεσβυτέρα δέχεται στό σπίτι μας τοὺς Ὁμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι προστρέχουν καὶ ζητοῦν τὴ βοήθειά μας, γιὰ διάφορες ὑποθέσεις πού τοὺς ἀπασχολοῦν. Ἔρχονται ἀπὸ πολὺ μακρυνές περιοχές ἀδελφοί, πού ἀντιμετωπίζουν περιπτώσεις ἀσθενειῶν καὶ ἐργασίας». Σέ ἄλλο σημεῖο τοῦ κειμένου ἀναφέρει: «Ἡ πρεσβυτέρα ἔχει ἀναλάβει τὴ γερμανικὴ ἀλληλογραφία, τὴ δακτυλογράφηση ὅλων τῶν γερμανικῶν κειμένων, τὴν τηλεφωνικὴ ὑπηρεσία, τὴ φροντίδα γιὰ τοὺς ἐπισκέπτας, τοὺς προσκεκλημένους καὶ ὄσους καταφεύγουν στό σπίτι μας ζητῶντας τὴ βοήθειά μας».

Ὅλες αὐτές τίς ὑπηρεσίες τίς προσέφερε ἡ πρεσβυτέρα, χωρὶς τὸν παραμικρὸ μισθό. Ἡ ἀγάπη καὶ τῶν δύο γιὰ τοὺς Ἕλληνες τῆς κάτω Σαξωνίας κατανικοῦσε ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια καὶ δυσκολίες οἰκονομικῆς φύσεως στήν παροχὴ ὅποιας βοήθειας εἶχαν ἀνάγκη οἱ Ὁμογενεῖς μας ἐκεῖ. Καὶ εἶχαν οἰκονομικὲς δυσκολίες τεράστιες. Γράφει στήν ἐκθεσὴ του ὁ πατήρ: «Ἐπιτρέψτε μου, Παναγιώτατε, νά σᾶς πληροφορήσω ὅτι κατὰ τοὺς μῆνες Μάρτιο καὶ Ἀπρίλιο (1962) στερήθηκε ἡ οἰκογενεῖά μου, ἀκόμη καὶ τίς ἅγιες μέρες τοῦ Πάσχα, ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὰ πλέον ἀπαραίτητα μέσα ζωῆς».

Ἀλλὰ δέν τοὺς πτοοῦσαν οἱ δυσκολίες, οἱ ἀντιξοότητες, οἱ ἀνέχειες. Ὑπῆρχε τό λιμάνι, ἡ οἰκογένεια, ὑπῆρχε ἡ ἡρεμὴ ἀγκαλιά τῆς πρεσβυτέρας πού ἀπάλυνε ὅλες τίς δύσκολες καταστάσεις. Ὁ πατήρ Ἀντώνιος στήν ἐκθεσὴ του πρὸς τὸν Πατριάρχη γράφει: «Ὁ λιμὴν σωτηρίας τοῦ ἔγγαμου Κληρικοῦ, Παναγιώτατε, εἶναι ἀναμφίβολα, ἡ οἰκογενεῖά του». Καὶ ἐννοοῦσε ἀσφαλῶς λιμένα σωτηρίας γιὰ τὸν ἴδιο τὴν πρεσβυτέρα του.

Σκεφτόμουν, ὅταν τοὺς ἔβλεπα μαζί στό σπίτι τους, πῶς τὰ οἰκονομεῖ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀναλογιζόμουν πῶς θὰ ἦταν τὰ πράγματα ἂν ἀποτύγχανε ἡ προσπάθειά τους νά διαβεῖ ἡ πρεσβυτέρα τὴν πύλη τοῦ τείχους τοῦ Βερολίνου ἀπὸ τό Ἀνατολικὸ πρὸς τό Δυτικὸ μέρος, χωρὶς τὰ ἀπαιτούμενα «χαρτιά» πού τῆς ἀρνοῦνταν οἱ ἀνατολικὲς ἀρχές. Διηγόταν ἡ

Ίδια πώς έγινε ή «ἀπόδρασή» της, μέ τό τέχνασμα πού σοφίστηκε ό πατήρ Ἀντώνιος, γιά νά περάσει μαζί του τήν αὐστηρά φρουρούμενη πύλη. Τῆς εἶπε: Θά προχωρήσεις ἐσύ μπροστά ἀνάμεσα στό πολύ πλῆθος κι ὅταν φθάσεις στούς φρουρούς θά δείξεις ἐμένα πού θά εἶμαι πιό πίσω, καί θά πεις τά ἔχει ὁ ἄντρας μου τά διαβατήρια. Ἔτσι καί ἔγινε. Ἡ Ἀντωνία πέρασε πρὸς τήν ἐλεύθερη Δύση κι ὅταν ἔφθασε ἠσειρά τοῦ πατρός (ἦταν τότε λαϊκός), ἔδωσε τό διαβατήριό του καί σάν τοῦ ζήτησαν τά ἔγγραφα γιά τήν Ἀντωνία, τοὺς εἶπε, ὅτι δέν τήν ξέρει τήν Κυρία καί προφανῶς ἡ Κυρία θά τοὺς ἔδειξε κάποιον ἄλλον. Ἦταν πλέον ἀργά γιά τοὺς φρουρούς νά τήν ἀναζητήσουν. Ἡ Ἀντωνία εἶχε πλέον φθάσει σέ ἀσφαλῆ περιοχὴ καί σέ λίγο καταφθάνει κι ὁ πατήρ καί μαζί χέρι-χέρι θά περάσουν ὅλη τήν μετέπειτα ζωὴ τους κάποτε πολύπονη καί πολύμοχθη, γεμάτη ὅμως πνευματικὲς ἀνατάσεις καί θεάρεστες προσφορές. Τό διηγόταν τό περιστατικὸ ἢ Πρεσβυτέρα καί γελοῦσε, γελοῦσε καί χαροποιοῦσε ὅλους ὅσους τήν ἄκουγαν.

Λένε μερικοὶ ὅτι εἶχε ὅλες τὶς ἀρετὲς τοῦ τέλειου ἀνθρώπου. Ναί εἶναι ἀλήθεια αὐτό, ἀλλά δέν ἀρκεῖ αὐτό ὅταν δέν τὶς ἐπισκιάζει ἢ εὐλογία τοῦ Κυρίου, μετὰ ἀπὸ ἀληθινὴ πίστη καί ἀφοσίωση σ' Αὐτόν. Γράφει ὁ πατήρ Ἀντώνιος στό βιβλίό του «Τό νόημα τῆς ζωῆς στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας»: *«Οἱ ἀρετὲς χωρὶς τῆ χάρη, εἶναι νεκρὲς καί διαχωρισμένες ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη σάν τά νεκρά μέλη. Ὅμως τό Ἅγιο Πνεῦμα τὶς ἐνώνει μέ τὴν ἀγάπη στόν Θεό καί ζωοποιεῖ τόν ἄνθρωπο. Γιά νά ἔχουν ἀξία οἱ ἀρετὲς πρέπει νά γίνονται στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Τότε ἔρχεται ἡ χάρη καί τὶς ζωογονεῖ καί τὶς κάνει Θεϊκὲς ἀρετὲς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»*.

Ἡ πρεσβυτέρα Ἀντωνία ἦταν γυναίκα μέ βαθιὰ ἀφοσίωση, ἄνθρωπος μεγάλης ἀγάπης καί ὀλοκληρωτικῆς προσφορᾶς. Δέν σκεφτόταν τόν ἑαυτό της, ἀλλά τοὺς ἄλλους πού εἶχε γύρω της, ἀλλά καί μακριά της. Δέν πῆγε διακοπὲς ποτέ, δέν ἤξερε τί εἶναι διασκέδαση ἔξω ἀπὸ τό σπίτι της καί τὴν οἰκογενειὰ της,

δέν σταμάτησε ποτέ νά προσφέρει. Ἐξόδους ἀπὸ τό σπίτι ἔκανε μόνο γιά νά πάει στήν Ἐκκλησία ἢ νά ἐπισκεφτεῖ τά σχολεῖα, πού φοιτοῦσαν τά παιδιὰ της γιά νά μάθει γιά τὴν προοδὸ τους ἢ γιά νά κάνει τὶς ἀναγκαῖες προμήθειες. Μόνη της ἀπόλαυση καί ἱκανοποίηση ἦταν τό δόσιμο τῆς ψυχῆς καί τῆς ὑπαρξῆς της στίς ἀνάγκες τοῦ πατρός καί στίς ἀπαιτήσεις τῶν παιδιῶν της. Γι' αὐτό τόν ἐκούσιο ἐγκλεισμό της δέν παραπονέθηκε ποτέ, δέν ἐξεδήλωσε καί τόν παραμικρὸ γογγυσμό. Πάντα μέ τό χαμόγελο στό πρόσωπό της καί μέ τὴ γλυκιὰ κουβέντα στό στόμα της. Σ' ὅλη τὴν πολὺχρονη γνωριμία μας καί στίς καθημερινὲς σχεδὸν συναντήσεις μας δέν ἄκουσα ἀπὸ τά χεῖλη της κάποιο παράπονο, κάποια δυσανασχέτηση οὔτε καί κατὰ τά πολὺπαθα τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς της. Μόνο μιὰ φορὰ, ὅταν ἤμασταν στήν ἀναμονὴ τοῦ χειρουργεῖου πού χειρουργοῦνταν ὁ μακαριστὸς πατήρ εἶπε λυπημένα: *«Τόν τελευταῖο καιρὸ μᾶς βρῆκαν πολλὰ κακὰ μαζεμένα»*. Ἀμέσως ὅμως σάν νά μιλοῦσε μόνη της καί νά προσεύχεται εἶπε: *«γεννηθῆτω τό θέλημα Του»*, καί κοίταξε πρὸς τόν οὐρανό, γιά νά προσθέσει σέ λίγο μέ πολλὴ ἀπλότητα τό ἐξῆς καταπληκτικὸ: *«Καί τά καλὰ ὁ Κύριος μᾶς τά στέλνει μαζεμένα»*. Τό πρόσωπό της φωτίστηκε καί χαμογέλασε, ὅπως χαμογελοῦν τά παιδιὰ στόν ὕπνο τους, μιλῶντας μέ τόν ἄγγελό τους.

Ἡ πρεσβυτέρα ἔλεγε πολὺ σπουδαῖα λόγια: ἀπλᾶ καί ἀνεπιτήδευτα, ὅπως θά μιλοῦσε γιά τόν καιρὸ ἢ γιά τὶς καθημερινὲς της ἀσχολίες. Θά ἀναφέρω μερικὲς μόνο ρήσεις της, ἰδίως σέ στιγμὲς δύσκολες, πού μοῦ προξένησαν βαθύτατη ἐντύπωση, δέος καί θαυμασμό. Λίγες μέρες πρὶν τὴν κοίμηση τοῦ ἀειμνήστου πατρός, μοῦ εἶπε μέ σιγανὴ φωνὴ γεμάτη περισυλλογὴ: *«Θά πῶ στά παιδιὰ μου, ὅτι δέν τόν χάσαμε, ἀλλά ὅτι πρέπει νά δοξολογοῦμε τό Θεό πού τόν εἶχαμε. Νά λέμε στίς προσευχὲς μας συνεχῶς: Δόξα Σοι, Θεέ μου, πού μᾶς χάρισες αὐτό τό δῶρο νά τόν ἔχουμε στή ζωὴ μας καί πρὶν καί τώρα καί πάντα»*. Καί τά εἶπε ὅλα αὐτά, ἀπλᾶ, ταπεινά καί χωρὶς πάθος.

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ*

του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα,
πολιτικού επιστήμονος

(γ' μέρος)

Έν πάση περιπτώσει έχουμε τὸ παράδειγμα –ἐπειδὴ μερικοὶ λένε ἢ Γαλλία, τὸ οὐδετε-

* Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία του στό Σεμινάριο Ὁρθόδοξου Πίστεως, πού γίνεται κάθε Κυριακή στό Ἐνοριακό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς, τοῦ ὁμωνύμου προαστείου, ἀπό 11.30' π.μ. ἕως 1 μ.μ.

Στό τέλος τῆς πολύμηνης, πολύπονης δοκιμασίας της εἶπε μιά στιγμή στά παιδιά της: «*Γιατί παιδιά μου μᾶς ἀγαπάει τόσο πολύ ὁ Κύριος;*». Μέσα στους πόνους της καί τήν ἀγωνία της εἶχε ἔντονη τήν παρουσία τοῦ Κυρίου μας, βρισκόνταν συνεχῶς στήν ἀγκαλιά Του κι αὐτό τῆς ἔφερε ἀνείπωτη χαρά στήν πιό δύσκολη ὥρα τῆς ζωῆς της, ὅπως καί κάθε ἀνθρώπου.

Ἦταν Μεγάλο Σάββατο, βράδυ, τρεῖς μέρες πρὶν τήν κοίμησή της. Ἐμπιστευτικά μοῦ εἶπε κάτι, πού ἔμεινε στήν καρδιά μου ὡς τώρα πολύτιμο μυστικό. Ὁ πατήρ Ἀντώνιος εἶχε καθιερώσει στίς κηδεῖες νά προσφέρουν ὅσοι θέλουν ἀντί λουλουδιῶν χρήματα γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ ποιμαντικοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἔργου. Ἡ πρεσβυτέρα μοῦ ζήτησε νά διαθέσει ἡ Π. Ε. Γ. ἕνα ποσό ἀπό τά χρήματα πού θά μαζευτοῦν στήν κηδεῖα της γιά φιλανθρωπικούς σκοπούς. Ἀμέσως μετά προσπάθησε νά κάνει τό σταυρό της. Τή βοήθησα νά μὴν πονέσει τό σπασμένο ἀπό τήν ἀρρώστια χέρι της. Μόλις τελείωσε εἶπε μέ ἀνακούφιση «*Δόξα Σοι ὁ Θεός*» καί χαμογέλασε κοιτάζοντας βαθιά στόν οὐρανό ἀπό τό παράθυρο.

Ζήτησε καί κάτι ἄλλο σάν τελευταία της ἐπιθυμία. Νά βάλουν ὅταν θά τήν ἐτοιμάσουν γιά τό τελευταῖο ταξίδι της, νά κρατᾶ στά χέρια της τόν ξύλινο σταυρό, πού δέν τόν εἶχε ἀποχωριστεῖ ποτέ. Εἶπα μέσα μου, ὅταν εἶδα τό σταυρό ἀνάμεσα στά ἀσάλευτα χέρια της:

ροθρησκο σχολεῖο...- μὰ ἡ Γαλλία εἶναι ἡ ἐξαίρεση. Εἶναι ἕνα λάθος τῆς Ἱστορίας. Εἶναι μιά χώρα ἡ ὁποία ἔφτιαξε κράτος πολεμώντας ἐναντίον τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, τὸ 1789. Ἐμεῖς τί φταῖμε; Ἐμεῖς κάναμε κράτος πολε-

«Ἐσύ Κυρά μας, δέν ἔχεις ἀνάγκη κάποιου σημείου ἀναγνώρισης γιά νά σοῦ ἐπιτραπεῖ ἡ εἴσοδος. Γιά σένα οἱ θύρες τοῦ Παραδείσου θά εἶναι ὀλάνοικτες καί ἄγγελοι χαρούμενοι θά σέ ὑποδεχτοῦν. Καί θά σέ περιμένει ὁ πατήρ, μέ τό Σταυρό στό χέρι καί φορεμένο τό πετραχήλι, νά σέ ὀδηγήσει στόν Δεσπότη Χριστό. Εὐλογημένη στιγμή. Γι' αὐτή τή στιγμή ἐτοιμάστηκες σ' ὅλη τήν ἐπίγεια ζωή σου, γιά ν' ἀπολαύσεις αἰώνια τόν Παράδεισο, ὅπου τῶν ἑορταζόντων ὁ ἦχος εἶναι ἀκατάπαυστος καί ἀπέραντος ἡ ἡδονή τῶν καθορώντων τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου τό ἄρρητον κάλλος».

«Σέ παρακαλοῦμε, Πρεσβυτέρα, τώρα πού ἔχεις παρησιᾶ ἐνώπιον τῆς μητέρας τοῦ Κυρίου μας νά προσεύχεσαι καί νά πρεσβεύεις γιά μᾶς τούς ἀμαρτωλούς νά μᾶς συγχωρήσει καί νά μᾶς ἐλεήσει ὁ Κύριος».

Υ. Γ. Τό φτωχό αὐτό ἄρθρο δέν ἔχει αὐστηροῦς κανόνες δομῆς τῶν κειμένων, ὅπως μᾶς τούς ἐδίδαξαν οἱ περίφημοι Ἑλληνιστές Διδάσκαλοι τῆς ἐποχῆς μου. (Τό εἶδος αὐτό τείνει δυστυχῶς νά ἐκλείψει τοῦτο τόν καιρό).

Ταπεινά προσπάθησα νά προσφέρω λίγα ρινίσματα ἀπό τή χρυσοφόρα καρδιά τῆς πρεσβυτέρας Ἀντωνίας Ἀλεβιζοπούλου, ἡ ὁποία ὑπῆρξε γιά ὅσους εἶχαμε τήν τύχη νά τήν γνωρίσουμε, πηγὴ παρηγοριᾶς καί καρτερίας στήν πορεία τῆς ζωῆς μας.

μώντας χέρι με χέρι με τὸν παπὰ καὶ με τὸν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸ γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη καὶ οἱ ἀγωνιστές μας ἤθελαν νὰ κάνουν ἓνα κράτος ποὺ οἱ ἴδιοι λένε, τὸ ἤθελαν Ὁρθόδοξο. Γιατί νὰ πάρω τὸ πρότυπο τοῦ Γάλλου ἐπαναστάτη, ὁ ὁποῖος εὔρισκε παπὰ καὶ τοῦ ἔβαζε μία πέτρα στὸ λαίμω καὶ τὸν ἔπνιγε, σ' ἓνα κλίμα φανατικοῦ ἀθεϊσμοῦ, ποὺ ἄλλαξαν καὶ τοὺς μῆνες γιὰ νὰ μὴν εἶναι Χριστιανικοὶ καὶ τὸ ἐορτολόγιο, γιὰ μία δεκαετία;

Πᾶμε καὶ στὴ Γερμανία. Γιατί, δηλαδή, πρέπει νὰ πάρω τῆς Γαλλίας, τὸ μοναδικὸ στὴν Εὐρώπη παράδειγμα; Στὴ Γερμανία τὰ βιβλία γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τὸ γράφουν οἱ ἴδιες οἱ Ἐκκλησίες. Δηλαδή, οἱ δύο, οἱ ἐπικρατοῦσες: στὸ Νότο ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ, στὸ Βορρᾶ ἡ Λουθηρανικὴ. Καὶ διὰ νόμου ἡ ἐκκλησία ἔχει δικαίωμα ὄχι μόνο νὰ γράφει τὰ βιβλία ἀλλὰ νὰ ἐλέγχει καὶ τοὺς διδάσκοντες. Στὴν Ἑλλάδα, τόλμησε ἡ Ἐκκλησία – ἡ ὁποία ἔχει δικαίωμα, βάσει τοῦ Νόμου νὰ ἔχει λόγο γιὰ τὸ δογματικὸ περιεχόμενο τῶν Θρησκευτικῶν, τῶν βιβλίων τῶν σχολικῶν – τόλμησε, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία νὰ πεῖ τὴν ἄποψή της καὶ ἀμέσως βγῆκαν κάποιοι νὰ ποῦν «μιλάει ἡ Ἐκκλησία, ἀφορίζει...». Δὲν ἀφορίζει, τὸν λόγο της θὰ πεῖ. Ἔχει δικαίωμα τὸ οποιοδήποτε σωματεῖο στὴν Ἑλλάδα νὰ βγάξει ἀνακοινώσεις, νὰ ἔχει ἀπόψεις... Δὲν θὰ μιλήσει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος γιὰ τὰ βιβλία τῶν Θρησκευτικῶν;

Κι ὁμολογῶ ὅτι με πῆραν καὶ φίλοι θεολόγοι καὶ μοῦ εἶπαν «μά, στὸ βιβλίο τῆς Β' Γυμνασίου λέει “Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Μαρίας”». Μά, πρὸς Θεοῦ, τόσο κακὸ ἦταν νὰ πεῖ «...τῆς Θεοτόκου»; Στῆς Γ' Γυμνασίου ἀφαιρέθηκαν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες! Μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι οἱ σελίδες πρέπει νὰ εἶναι 150 ὅλες καὶ ὅλες. Μά, αὐτὸ ἦταν τὸ πρόβλημα; Κόψε μία εἰκόνα, κόψε κάτι ἄλλο ἀπ' τὸν πρόλογο. Δηλαδή, οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ἔπρεπε νὰ φύγουνε γιὰ νὰ εἶναι 150. Κι ἂν ἦταν 152 σελίδες, δηλαδή, τί ἔγινε; Χάθηκε ὁ κόσμος, με τίς σελίδες;

Μαθαίνω με χαρὰ, ὅτι ὑπάρχουν στὸ Δημοτικὸ καινούργια βιβλία Θρησκευτικῶν τὰ

ὁποία ἔχουν ἀξιόλογα στοιχεῖα. Ἡ συζήτηση ποὺ γίνεται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο ἀφορᾶ στὴν κριτικὴ ποὺ ἔγινε προσφάτως γιὰ τὰ βιβλία τῶν τριῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου. Τὸ λέω αὐτὸ ἐπειδὴ κάποιοι ἄνθρωποι ποὺ ἔγραψαν βιβλία γιὰ τὸ Δημοτικὸ μου εἶπαν «μὴ μας βάζετε καὶ ἐμᾶς στὸ ἴδιο τσουβάλι. Ἐμεῖς προσπαθήσαμε νὰ γράψουμε κάποια βιβλία ποὺ νὰ ἔχουν Ὁρθόδοξο περιεχόμενο». Δὲν ἀντιλέγω, σαφῶς θὰ ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι ποὺ κάνουν καλὴ δουλειά. Ὅμως, ὅταν βλέπεις τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες νὰ βγαίνουν ἀπ' τὸ σχολικὸ βιβλίο ἢ ὅταν ἀκοῦς «ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Μαρίας» καὶ θεολόγος νὰ μὴν εἶσαι, ἀπλὸς πιστὸς νὰ εἶσαι, λὲς «κάτι δὲν πάει καλά».

Ἔρχομαι καὶ στὸ θέμα τῆς Ἱστορίας, διότι τὸ θέμα μας εἶναι: «Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς στὴ ζωὴ καὶ στὰ βιβλία τοῦ σχολείου». Τὸ Σύνταγμα ὁμιλεῖ καὶ γιὰ ἐθνικὴ συνείδηση, τὴν ὁποία πρέπει νὰ καλλιεργεῖ ἡ παιδεία. Καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸ ἀκόμη σύνταγμα ποὺ δὲν ἔχει ψηφιστεῖ – καὶ μπορεῖ ποτὲ νὰ μὴν ψηφιστεῖ – λέει ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἔνωση σέβεται τὴν ἐθνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ταυτότητα τῶν λαῶν ποὺ τὴν ἀποτελοῦν.

Μὲ δυὸ τρόπους τὸ σχολεῖο μπορεῖ νὰ καλλιεργήσει τὴν ἐθνικὴ συνείδηση: 1) Μὲ τὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας, –βεβαίως καὶ με τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ καὶ με ἄλλα μαθήματα, ἀλλὰ κυρίως με τὴν Ἱστορία. Ἀφήστε, τὴν Γεωγραφία τὴν ἔχουν διαλύσει. Τὸ παιδὶ δὲν ξέρει ποὺ εἶναι ἡ Λάρισα καὶ μαθαίνει 5 σελίδες, πὼς κάνουν οἱ Ἑσκιμῶοι τὰ ἰγκλού! Ἐν πάση περιπτώσει, δὲν ξέρουμε γιατί χρειάζεται αὐτό, ἀλλὰ, τὴ Λάρισα δύσκολα θὰ τὴν βρεῖ στὸ χάρτη. Ἡ Ἱστορία, λοιπόν, εἶναι τὸ βασικὸ μάθημα ποὺ καλλιεργεῖ ἐθνικὴ συνείδηση. Ἄλλοι τρόποι εἶναι: Ἐθνικὲς γιορτὲς καὶ βεβαίως οἱ παρελάσεις. Ξεκινᾶμε ἀπὸ τίς παρελάσεις; μᾶς λένε ὀρισμένοι, κάθε φορὰ ποὺ ἔχουμε 28 Ὀκτωβρίου, 25 Μαρτίου ὅτι εἶναι κατάλοιπο τῆς δικτατορίας Μεταξᾶ οἱ μαθητικὲς παρελάσεις. Σᾶς πληροφορῶ ὅτι γιὰ μία ἀκόμη φορὰ ὅλοι αὐτοὶ πιάνονται ἀδιάβαστοι. Ὅπως μᾶς ἔλεγαν ὅτι τὸ θρησκευμα

στὶς ταυτότητες τὸ ἔφεραν οἱ Γερμανοὶ καὶ τὴν ἐπόμενη ἡμέρα βγῆκε Μητροπολίτης ἢ Βουλευτὴς στὴν τηλεόραση μὲ ταυτότητα τοῦ 1918 -ποὺ εἶχε θρησκειομα- καὶ πάλι ψεύδονται. Ἔχω βρεῖ κι ἂν εἶχαμε τηλεόραση θὰ τὸ ἔδειχνα, φωτογραφίες, Ἑλληνικὰ σχολεῖα νὰ παρελαύνουν στὴν Ἀδριανούπολη, τέλη 19ου αἰῶνος -προσέξτε, ἐπὶ Ὀθωμανῶν- κι ἀρχὲς 20ου αἰῶνος. Ἀκόμη καὶ Ὀθωμανοὶ ἀνέχονται κι ἔχω τὴν φωτογραφία τοῦ σχολεῖου τῆς Ἀδριανουπόλεως, τὴν δημοσιεύει ὁ καθηγητὴς Κωνσταντῖνος Βακαλόπουλος στὸ βιβλίο του «Θράκη», παρέλαση Ἑλληνικῶν σχολεῖων. Καὶ γράφει μάλιστα, ἡ παραπομπή: «Ἦταν περήφανα τὰ Ἑλληνόπουλα διότι ἔκαναν τὶς καλύτερες παρελάσεις». Τὰ σχολεῖα ἔκαναν ἀνταγωνισμό παρελάσεων.

Ἄλλη ἀπόδειξη: 1921. Ὁ ἐθνοϊερομάρτυς Χρυσόστομος, τότε Μητροπολίτης Σμύρνης, τὸν ὁποῖο τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία μας ὡς ἅγιο, ὀργανώνει παρέλαση τῶν μαθητῶν στὸ στάδιο τῆς Σμύρνης. Μαθητικὴ παρέλαση μὲ βῆμα. Ὑπερήφανα τὰ παιδιὰ. Ἄρα πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸ '36 ὑπῆρχαν παρελάσεις. Καὶ στὸ κάτω, κάτω καὶ στὴν Κύπρο ποὺ ρώτησα, πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸ '36 εἶχαν παρελάσεις τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα. Γιὰ νὰ δείχνουν στὴν Ἀγγλοκρατία ὅτι, ναί, εἴμαστε ἐδῶ καὶ κρατᾶμε τὴν Ἑλληνικὴ σημαία.

Κάτι ποὺ τὸ ἀνέχθηκαν οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ οἱ Βρετανοὶ ἀποικιοκράτες θὰ τὸ καταργήσουν οἱ Ἕλληνες προοδευτικοί; Ἄν εἶναι δυνατὸν; Εἶναι πρόοδος αὐτό; Εἶναι πρόοδος; Καὶ λένε, δηλαδή, ὅτι τὰ παιδάκια γίνονται ρομπὸτ κ.λπ. Τί εἶναι ἡ παρέλαση; Εἶναι συνεργασία, συντονισμός, αὐτοπειθαρχία... Δὲν εἶναι χρήσιμα γιὰ τὴ ζωὴ τους; Ὅταν μεγαλώσει ὁ ἄλλος, ὅταν γίνεи γιατρὸς καὶ χειρουργεῖ δὲν πρέπει νὰ ἔχει αὐτοπειθαρχία καὶ νὰ εἶναι συντονισμένος μὲ τοὺς γύρω του; Ὅποιαδήποτε δουλειὰ καὶ νὰ κάνει, εἶναι κακό, δηλαδή, ὅτι ἔμαθε τὴν πειθαρχία στὴν παρέλαση; Ἄν καὶ τώρα τελευταῖα βλέπω καὶ μία χαλάρωση νὰ ὑπάρχει σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα συνθέτουν μία παρέλαση.

Δὲν εἶναι, λοιπόν, κατάλοιπο αὐταρχικῶν καθεστώτων. Εἶναι ἡ ἀνάγκη τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ δηλώσει ὅτι καὶ ἡ νεολαία συμμετέχει στὶς ἐθνικὲς ἐορτές. Διότι καὶ νέοι πολέμησαν. Ὁ Ἱερὸς Λόγος τὸ '21 δὲν ἦταν νέα παιδιὰ; Στὴν πανεθνικὴ ἀντίσταση ἐναντίον τῶν Γερμανοῖταλῶν κατακτητῶν, δὲν εἶχαμε παιδιὰ; Παντοῦ, στὸν Κυπριακὸ ἀγῶνα δὲν εἶχαμε ἐφήβους; Αὐτὸ εἶναι παρέλαση. Τιμῶ τὴ νεολαία ποὺ ἀγωνίστηκε στοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνες.

Πᾶμε στὸ σχολικὸ βιβλίο, τὸ περίφημο τῆς β'ς Δημοτικοῦ. Θὰ μοῦ πεῖτε, μόνον αὐτὸ εἶναι τὸ πρόβλημα; Ἔ, νὰ σᾶς πῶ, ἐγὼ αὐτὸ πρόλαβα νὰ διαβάσω. Δὲν πρόλαβα ὅλα τὰ καινούργια βιβλία νὰ τὰ δῶ, γιατί ἦλθαν πολλὰ καὶ μαζεμένα.

Τὸ βιβλίο τῆς β'ς δημοτικοῦ, «Ἱστορία στὰ νεότερα καὶ σύγχρονα χρόνια» ὅπως λέγεται, γιὰ μένα ἀποτελεῖ σκάνδαλο. Ἀπὸ πλευρᾶς παιδαγωγικῆς τὸ θεωρῶ ἀπαράδεκτο. Ἀπὸ πλευρᾶς τώρα ἱστορικῆς, ἀτεκμηρίωτο. Ἀπὸ πλευρᾶς ἐθνικῆς τουλάχιστον ἀναξιοπρεπές.

Προσφάτως βρέθηκα στὴν Πάτρα, ὅπου ἡ Μητρόπολις Πατρῶν εἶχε μία πολὺ καλὴ σκέψη νὰ τιμήσει μὲ ἐπιστημονικὴ ἡμερίδα τὸν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανό, ὁ ὁποῖος ἐποίμανε τὴν Πάτρα τὴν ἐποχὴ τοῦ 1821 καὶ προετοίμασε τὴν Ἐπανάσταση καὶ τὴν ἐκήρυξε τὴν Ἐπανάσταση. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀποδεδειγμένα, μὲ τεκμηρία ποὺ ἄλλη φορὰ ἂν θέλετε μπορούμε νὰ τὰ ποῦμε. Καὶ ἐκεῖ, λοιπόν, συζητήθηκε κι ἔχει ἐνοχλήσει κάθε Χριστιανικὴ ψυχὴ καὶ κάθε Ἑλληνικὴ ψυχὴ ὅτι τὸ σχολικὸ βιβλίο τῆς β'ς Δημοτικοῦ: α) ἔχει μία ἀνακρίβεια γιὰ τὸ πρόσωπό του καὶ β) δὲν λέει τίποτε γιὰ τὴν προσφορὰ γενικὰ τοῦ κλήρου στὰ ἐθνικὰ ζητήματα. Τὸ βιβλίο, λοιπόν, αὐτὸ γιὰ τὴν Τουρκοκρατία, δὲν λέει πούθενά ὅτι ὁ κληρὸς εἶχε ρόλο ἀγωνιστικό, ἐκπαιδευτικό, τίποτε κι ὅταν φτάνει στὴν ἐπανάσταση, συρρικνώνει γενικὰ τὴν ἐπανάσταση σὲ μερικὲς σελίδες. Δὲν ὑπάρχουν ἤρωες, δὲν ὑπάρχουν θυσίες, δὲν ὑπάρχουν μαρτύ-

ρια, δὲν ὑπάρχουν πολεμικὰ κατορθώματα καὶ πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων δὲν ὑπάρχουν κληρικοί. Γιὰ νὰ σώσει τὰ προσχήματα, σὲ μία σελίδα ἔχει, ὑπὸ μορφὴν μινιατούρας, σὰν μικρὸ γραμματόσημο, μία εἰκόνα. Καὶ λέει: «Π. Π. Γερμανός, Ἐπίσκοπος Καλαβρύτων». Μά, Κύριε ἐλέησον, ἀφοῦ τὸ λέει ὅτι ἦταν τῶν Πατρῶν, τῶν Πατρῶν ὁ Ἐπίσκοπος. Πῶς τὸν κάνεις Καλαβρύτων; Διότι, σὰς λέω, ὅτι καὶ ἱστορικά, μὲ τὸ σύστημα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπῆρχε καὶ οἰκείος Ἐπίσκοπος, ὁ Κερνίκης καὶ Καλαβρύτων Προκόπιος. Δὲν ἦταν ὁ Γερμανός, Καλαβρύτων! Πατρῶν ἦτανε. Ἀλλά, ξέρετε, φαίνεται γράφουν τὰ βιβλία καὶ δὲν συνειδητοποιοῦν ὅταν λέμε «Παλαιῶν Πατρῶν» εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Παλαιᾶς Πάτρας. Διότι ἡ Ὑπάτη τῆς Φθιώτιδος ἦταν ἡ Νέα Πάτρα τότε. Αὐτὲς ἦσαν αἱ Παλαιαὶ Πάτραι, ἡ Πάτρα τῆς Πελοποννήσου.

Πέραν, λοιπόν, τῆς ἀνακρίβειας, δὲν ἔχει καμία ἐξήγηση. Γιατί τὸν ἀναφέρει; Δὲν λέει πουθενά. Τί ἔκανε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; Καὶ φυσικὰ δὲν ὑπάρχει οὔτε ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄, τίποτε, δὲν ὑπάρχει συμμετοχὴ τοῦ κλήρου στὰ ἐθνικὰ δρώμενα, ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς ἀναφέρεται στὸ κεφάλαιο περὶ παιδείας ὡς «Κοσμάς Αἰτωλός». Μά, ἦτανε ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας; Ἦταν μοναχός; Φοροῦσε σκουφάκι καὶ εἶχε κομποσχοῖνι; Δηλαδή, τὸ παιδί δὲν πρόκειται νὰ μάθει ποτὲ ὅτι ὑπῆρχε ἅγιος Κοσμάς. Μαθαίνει ἓναν διαφωτιστὴ «Κοσμάς Αἰτωλός, Ἀδαμάντιος Κοραῆς...» καὶ σὲ λίγο τὰ παιδιά μας θὰ νομίζουνε ὅτι ὑπῆρχε κάποιος κ. Κοσμάς –ἐπίθετο: Αἰτωλός– ποὺ φοροῦσε παπιγιόν, ὅπως κι ὁ Κοραῆς. Καὶ καθόταν σ’ ἓνα γραφεῖο στὸ Παρίσι κι ἔγραφε βιβλία. Πουθενὰ δὲν θὰ μάθει ὅτι μαρτύρησε, ὅτι κρεμάστηκε στὸ Κολικόντασι τῆς Βορείου Ἡπείρου.

Καὶ βεβαίως, φτάνουμε στὴν Μικρὰ Ἀσία καὶ ἐκεῖ βλέπουμε: «Κεμάλ Ἀτατούρκ», ἀναμορφωτῆς τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας. Ὁ Κεμάλ! Καὶ ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐρμηνεία. Γιατί διαμαρτύρεται ὁ Κεμάλ; Γιατί μπῆκαν οἱ Ἕλληνες. Καὶ ἐξηγεῖ γιατί διαμαρτύρεται ὁ

Κεμάλ; Ἄλλὰ τὸ πὼς ἔφυγαν οἱ Ἕλληνες δὲν τὸ ἐξηγεῖ! Τὸ ὅτι ἀπὸ τὸ ’14 μέχρι τὸ ’22 γίνονταν συνεχεῖς σφαγές, διωγμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου στὴν Μικρασία καὶ στὸν Πόντο δὲν ὑπάρχει πουθενά. Ὁ Χρυσόστομος Σμύρνης; Ὑπάρχει χαμογελαστός! Δημοσιεύει τὸ σχολικὸ βιβλίο μία φωτογραφία: «Ὁ Χρυσόστομος ὑποδέχεται τὸν Ἑλληνικὸ στρατό». Ὑπονοούμενο; Ἦ, καλὰ ἔπαθε ἀφοῦ ὑποδέχθηκε τὸν Ἑλληνικὸ στρατό! Πουθενὰ δὲν λέει ὅτι ἔμεινε ἐκεῖ, ὄρθιος, πιστός, στὸ ποίμνιό του δίπλα καὶ μαρτύρησε, κατακρεουργήθηκε! Ἀφοῦ τὸν ἀναφέρει μέσα τὸ βιβλίο, τουλάχιστον ἄς ἔλεγε καὶ γιατί τὸν τιμοῦμε. Τὸν ἔχει μόνο φωτογραφία μὲ κάποιους Ἕλληνες στρατιῶτες. Ἡ δὲ Σμύρνη τί ἔπαθε, κατὰ τὸ σχολικὸ βιβλίο; Φωτογραφία: «Ἡ Σμύρνη καίγεται καὶ οἱ Ἕλληνες συνωστίζονται νὰ φύγουν». Ἄραγε τοὺς ἔφταιγε ἡ ὑγρασία, ὁ καιρὸς τοὺς πείραξε; 1.000.000 Ἕλληνες ἔτσι φύγανε; Δὲν τοὺς ἄρρεσαν τὰ καφενεῖα τῆς Σμύρνης καὶ ἀποφάσισαν νὰ φύγουν;

Δὲν ὑπάρχει πουθενὰ ἡ Ποντιακὴ γενοκτονία, δὲν ὑπάρχουν πουθενὰ οἱ σφαγὲς ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου. Ἀπάντηση τῶν συγγραφέων: 1ο ἐπιχείρημα: Πρέπει ἐπὶ τέλους ἡ Ἱστορία νὰ μὴν εἶναι ἐθνικιστικὴ γιὰ νὰ γίνουμε φίλοι μὲ τοὺς Τούρκους. Μὰ μὲ συγχωρεῖτε, ἐγὼ δὲν λέω μέσα τὸ βιβλίο νὰ καλλιεργεῖ πολεμοχαρῆ αἰσθήματα, ἀλλὰ θὰ ἀρνηθοῦμε τὰ γεγονότα; Ὁ Διάκος τί ἔγινε; Τὸν πάτησε αὐτοκίνητο, δηλαδή; Τί θὰ λέμε; Καὶ ὁ Χρυσόστομος Σμύρνης δὲν εἶναι κομμάτι τῆς Ἱστορίας μας; Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀλλάξει ἡ Ἱστορία; Κανένας λαὸς δὲν τὸ κάνει αὐτό. Ἄλλο τὰ πολεμοχαρῆ ἐπίθετα –ποὺ βεβαίως δὲν τὰ θέλουμε ὡς Χριστιανοί– κι ἄλλο νὰ φτάνουμε σὲ ραγιαδισμό. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὠραιοποιοῦμε τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ τοὺς Νεοτούρκους. Ἄλλο νὰ κόβουμε σκληρὲς ἐκφράσεις κι ἄλλο τὸ νὰ ἀρνούμεθα τοὺς ἥρωες καὶ τοὺς μάρτυρες τῆς πίστεως εἴτε εἶναι κληρικοί, εἴτε εἶναι λαϊκοί. Κι ἐπὶ τέλους, τί κερδίσαμε τὰ τελευταῖα χρόνια ποὺ ὑπάρχει μία ἄτυπη συμφωνία –μπορεῖ

νά είναι και γραπτή συμφωνία, δέν τήν ἔχω δεῖ- πού λέει ὅτι μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας νά βελτιώσουμε τὰ σχολικὰ βιβλία. Ἐγὼ βλέπω, ὅτι καὶ οἱ παραβιάσεις συνεχίζονται καὶ ἡ Κύπρος παραμένει κατεχόμενη καὶ οἱ Τοῦρκοι γιορτάζουνε τὴν ἄλωση τῆς Πόλης μὲ θεαματικὲς ἐκδηλώσεις καὶ στὶς 29 Αὐγούστου κάνουν παρελάσεις γιὰ τὴν Μικρασία. Καὶ ἔχουν ἀγάλματα μὲ τὸν τσολιὰ κάτω νά τὸν λογχίζει ἓνας Τοῦρκος φαντάρης γιὰ νά συμβολίζουν τὴν ἐκδίωξη τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ἐπὶ πλέον, οἱ Τοῦρκοι πέραν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας ἔχουν κι ἓνα ἄλλο μάθημα τὸ ὁποῖο λέγεται «Στοιχεῖα Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας» καὶ τὸ διδάσκει ἀξιωματικὸς ἐν στολῇ στὴ Β΄ Καὶ Γ΄ Λυκείου. Καὶ στὸ ὁποῖο μάθημα καλλιεργεῖται ἡ ἐντύπωση ὅτι ἡ Ἑλλάδα νομίμως κατέχει μόνο τὰ ἐδάφη πού ἔδωσε ὁ σουλτάνος τὸ 1830, δηλαδή ἡ Ἑλλαδίτσα, ἄντε καὶ τὰ Ἐπτάνησα τὰ ὁποῖα δέν τὰ εἶχανε οἱ Τοῦρκοι. Ἡ Ἑλλαδίτσα τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα, εἰδικὰ γιὰ τὴν Ἥπειρο, Μακεδονία, Θράκη, Νησιὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ Κρήτη τὸ σχολεῖο τοὺς καλλιεργεῖ τὴν ἐντύπωση ὅτι τὰ ἄρπαξαν οἱ Ἕλληνες παρανόμως ὅταν βρῆκαν τὴν Τουρκία σὲ μία δύσκολη στιγμή καὶ ὅτι εἶναι ἀμφισβητούμενα.

Λοιπόν, μὲ τὸ νά κόβω τοὺς ἥρωες ἀπὸ τὰ παιδιά, νά συρρικνώνω τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση σὲ λίγες σελίδες καὶ νά ἀρνοῦμαι ἥρωες καὶ μάρτυρες καὶ νά ἀρνοῦμαι γενοκτονίες, τί κάνω; Κάνω Ἱστορία; Σὲ λίγο θὰ ῥθουνε οἱ Εὐρωβουλευτές, θὰ μιλοῦν γιὰ Ποντιακὴ γενοκτονία ὅπως ἤδη μιλοῦν γιὰ Ἀρμενικὴ γενοκτονία καὶ δέν θὰ τὴν ἀναφέρουν τὰ σχολικὰ βιβλία τὰ Ἑλληνικά. Θὰ λέμε ὅτι ἔγινε φιλικὴ ἀνταλλαγὴ πληθυσμῶν. Δέν μᾶς ἄρεσε τὸ κλίμα στὸν Πόντο!

Λοιπόν, αὐτὰ τὰ πράγματα πιστεύω ὅτι δείχνουν μία λανθασμένη πορεία τῶν σχολικῶν βιβλίων –δὲν λέω, ὄλων. Πρὸς Θεοῦ, ἐπαναλαμβάνω: Δέν γενικεύω. Δέν εἶναι ὅλα μαῦρα ἢ ἄσπρα. Ὑπάρχει ὅμως σαφὴς προβληματισμὸς γιὰ ὀρισμένα κείμενα τῶν σχολικῶν μας βιβλίων.

Ἐνα ἐπιχείρημα μὲ τὸ ὁποῖο κλείνω τὴν συζήτηση εἶναι ὅτι πρέπει νά καταλάβουμε ὅτι ἡ κοινωνία ἀλλάζει ἔχουμε καὶ μετανάστες, δέν ἔχουμε μόνον Ἕλληνες.

Ἡ δική μου ἀπάντηση εἶναι διπλῆ: Στὸ Νομικὸ ἐπίπεδο τὸ θέμα ἔχει λυθεῖ μὲ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἐπιτρέπεται, στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ὅποιοσδήποτε –ὄχι μόνον ἀλλοδαπὸς ἀλλὰ καὶ Ἕλληνας, ὁ ὁποῖος δέν εἶναι Ὁρθόδοξος- νά ἀποχωρεῖ. Βγαίνει καὶ δέν ἔχει καμία συνέπεια· εἶναι νόμιμο δικαίωμά του. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα, ἀρχίζω καὶ διερωτῶμαι γιὰ μισὸ λεπτό, τότε, ἅμα ἀρχίσουμε καὶ λέμε: «Τοὺς ἐνοχλεῖ κι ἡ Ἱστορία, τοὺς ἐνοχλεῖ κι ἡ Γραμματικὴ...». Κι ἐμένα ὡς Χριστιανὸ μὲ ἐνοχλεῖ ὁ Δαρβίνος. Τί πρέπει, δηλαδή, τὸ παιδί μου νά μὴν κάνει Βιολογία; Κι ἐμένα ὡς ὀπαδὸ τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος μὲ ἐνοχλεῖ ἡ Γραμματικὴ τοῦ μονοτονικοῦ. Τί πρέπει, τὸ παιδί μου νά βγαίνει ἀπὸ τὸ σχολεῖο τὴν ὥρα τῆς Γραμματικῆς; Καὶ τὸν ἄλλο, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰρημιστὴς-πασιφιστὴς τὸν ἐνοχλεῖ ἡ Ἱστορία ἐπειδὴ μιλάει γιὰ πολέμους. Ποῦ θὰ πᾶμε τελικά; Μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι τὸν ἓνα τὸν ἐνοχλεῖ, τὸν ἄλλο τὸν ἐνοχλεῖ... Τὸν ἄλλο, τὸν ἐνοχλεῖ ἡ Σημαία. Θὰ τὴν καταργήσουμε κι αὐτὴ ἐπειδὴ ἔχει τὸ σύμβολο τοῦ Σταυροῦ;

Κάθε χώρα ἐπιτέλους πρέπει νά ὀρίσει ὅτι ἔχει ἓναν πολιτισμὸ καὶ κάποιες ἀξίες. Εἶδατε ἡ Ἰταλία τί εἶπε μὲσω τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας: «Ὁ Ἐσταυρωμένος εἶναι ἡ βάση τοῦ πολιτισμοῦ μου. Ὅποιος θέλει νά ζεῖ στὴν Ἰταλία καὶ νά πηγαίνει σχολεῖο θὰ σέβεται τὸν πολιτισμὸ μου».

Ἔτσι εἶναι. Καὶ ἡ Ἑλλάδα πρέπει νά ὀρίσει ἐπιτέλους τίς βάσεις τῆς παιδείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Σεβαστὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἐτερότητας. Ὅποιος ἔχει πρόβλημα θρησκευτικὸ, στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν μπορεῖ νά ἀποχωρήσει, ἀλλὰ ἡ Ἱστορία εἶναι Ἱστορία. Ἡ Γεωγραφία μας εἶναι Γεωγραφία. Ἡ ἐθνικὴ μας συνείδηση εἶναι αὐτὴ. Καὶ στὸ κάτω, κάτω, αὐτὰ πού διδάσκουμε ὡς Ἑλληνικὴ παιδεία, ἐγὼ πιστεύω ὅτι εἶναι πανανθρώπινα.

ΑΝΑΜΝΗΣΗ

τῆς κ. Άννας Μπουρδάκου,
μέλους τοῦ Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Γ.

Ἡ «Σκοπιά» κηρύττει ὅτι τὸ «Κυριακὸν Δεῖπνον», τὸ ὁποῖον ὀνομάζει ἀνάμνηση, πρέπει νὰ τελεῖται μία φορά τὸν χρόνο, τὴν 14ῃ τοῦ μηνὸς Νισάν, κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸ ἡμερολόγιο (περίπου στὰ μέσα τοῦ δικοῦ μας Ἀπριλίου).

Χρησιμοποιεῖ κόκκινο κρασί καὶ ἄζυμα (γαλέτα) «σύμβολα» ἢ «ἐμβλήματα», ὅπως τὰ ὀνομάζει. Ἀπὸ αὐτὰ παίρνουν μόνο οἱ «χρισμένοι» -ὄσοι ἔχουν ἀπομείνει ἀπ' αὐτούς-, τὸ «πιστὸ ὑπόλοιπο», ὅπως τοὺς ὀνομάζει. Ἐὰν σὲ κάποια αἴθουσα, ὅπου γίνεται αὐτὴ ἢ τελετὴ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓνας τοῦ «ὑπολοίπου», δὲν λαμβάνει κανεὶς, διότι μόνον ὄσοι ἔχουν «οὐράνιο ἐλπίδα» παίρνουν ἀπὸ τὰ «ἐμβλήματα». Αὐτοὶ καὶ μόνο αὐτοὶ εἶναι ὁ «πνευματικὸς Ἰσραήλ», οἱ «ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», τὰ μόνα «μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ», τῆς «Ἐκκλησίας» του.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι ὀπαδοὶ ἀποτελοῦν τὸν «πολὺ ὄχλο», αὐτοὶ παρευρίσκονται ἀπλῶς σάν παρατηρητὲς γιατί οὔτε «πνευματικὸς Ἰσραήλ» εἶναι, οὔτε «μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ». Μάλιστα, ἐνῶ παρακολουθοῦν

ὅλη αὐτὴ τὴν παράσταση, ψάλουν τὸν ὕμνο 87 ἀπὸ τὸ ὕμνολόγιο τῆς «Σκοπιᾶς», ὅπου λέγει: «Κρασί ἀγνὸ εἶναι στὸ τραπέζι καὶ ἄζυμο ψωμὶ ἐπίσης. Εἶναι σύμβολα δείπνου ἀναμνήσεως καὶ τροφῆ τοῦ πιστοῦ γιὰ ζωὴ».

Παρατηροῦμε τὸ μέγεθος πλύσεως ἐγκεφάλου τῶν ὀπαδῶν ἀπὸ τὸν «δοῦλο». Ἔτσι, παρουσιάζεται ἓνα μεγάλο πλῆθος «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» νὰ ψάλουν τὸν ὕμνο δηλώνοντας τὴν ἀπιστία τους. Στὸ τέλος αὐτῆς τῆς τελετῆς, τὸ κρασί καὶ τὴν γαλέτα τὰ τρώγουν ὅποιοι προφθάσουν ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους τοῦ «πολλοῦ ὄχλου», ἀκόμη καὶ μικρὰ παιδιά. Αὐτὸ τὸ αἰτιολογοῦν ὅτι αὐτὰ τὰ ἐμβλήματα ἔχουν ἀξία μόνο κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐορτῆς.

Ἄς ἐξετάσουμε ὅμως ποῖο Πάσχα ἔφαγε ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Τὸ Ἰουδαϊκὸ μὲ ἄζυμα ἢ τὸ Χριστιανικὸ μὲ ἔνζυμο ἄρτο.

Τὰ ἄζυμα τρώγονταν τὴν 15ῃ Νισάν (Λευϊτικὸ ΚΓ' 5-8). Τὸ Ἰουδαϊκὸ Πάσχα, κατὰ τὸν νόμο, ἐορταζόταν μὲ ἄρνι, ἄζυμα καὶ πικρὰ χόρτα, ἐνῶ τὸ Χριστιανικὸ Πάσχα

Ὅταν στὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ διδάσκουμε τὴν Ἀντιγόνη ποὺ λέει: «Οὐ τοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν» δηλαδή «δὲν γεννήθηκα γιὰ νὰ μισῶ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀγαπῶ ...» αὐτὸ εἶναι ἓνα μήνυμα Ἑλληνικῆς παιδείας, ποὺ νομίζω τὸν κάθε ἀλλοδαπὸ ποὺ ζῆ στὴ χώρα μας τὸν μαλακώνει. Καὶ βλέπει ὅτι ἐμεῖς ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα δὲν θέλουμε νὰ μισοῦμε. Καὶ ὅταν διδάσκουμε στὰ Θρησκευτικὰ τὴν παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου εἶναι ὅτι πιὸ γλυκὸ καὶ ἀνθρώπινο ἔχουμε νὰ διδάξουμε. Τὸν βλάπτει τὸν μετανάστη; Ἀντιθέτως! Τοῦ δείχνει ὅτι ἐδῶ σ'αὐτὴν τὴν κοινωνία θέλουμε νὰ ἀγαποῦμε

καὶ νὰ σεβόμεθα τὰ δικαιώματα καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἄλλου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πιστεύω, ὅτι χρειαζόμαστε μία ποιοτικὴ ἐπανάσταση στὴν Παιδεία μας. Μιὰ Παιδεία ποὺ νὰ δίνει πρότυπα, νὰ μιλά γιὰ ἥρωες, γιὰ Ἁγίους, γιὰ μάρτυρες, γιὰ ἐθνικοὺς εὐεργέτες, παράλληλα μὲ τίς γνώσεις ποὺ πρέπει νὰ δίνει. Γιατί ἂν δὲν προβάλλουμε ἐμεῖς τὰ πρότυπα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, κάποιοι ἄλλοι θὰ προβάλλουν τὰ πρότυπα τῆς παραβατικότητος, τῆς ἐγκληματικότητος, τῶν παραθρησκευτικῶν καὶ ὁ Θεὸς νὰ βάλει τὸ χέρι του.

Προσευχόμαστε κι ἀγωνιζόμαστε!

εορτάζεται μέ ένζυμο άρτο και οίνο. Ο Ίησοϋς δέν έφαγε κατά τόν τύπο του Ίουδαϊκού Πάσχα, αλλά θέσπισε τὸ Χριστιανικό. Η Θεία Κοινωνία τὴν ὁποία ἐγκαθίδρυσε ὁ Κύριος εἶναι ἀναφορὰ στὴ μία θυσία ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸ Γολγοθά.

Μελετώντας τοὺς Εὐαγγελιστὲς μπορούμε νὰ ἐντοπίσουμε τὴν πραγματικότητα. Πότε ἦταν τὸ Πάσχα τῶν Ίουδαίων; Ο Ίησοϋς τέλεσε τὸν μυστικὸ δείπνο ἡμέρα Πέμπτη. Ἐὰν τὸ Ίουδαϊκὸ Πάσχα ἦταν Παρασκευὴ, ἡ Πέμπτη δέν ἦταν Πάσχα. Τὰ Εὐαγγέλια ὅμως λέγουν ὅτι τὸ Πάσχα ἦταν Σάββατο και μάλιστα ἡ Παρασκευὴ ἐκείνη ἦταν ἐργάσιμη ἡμέρα και ὄχι ἐορτὴ (Ματθ. ΚΣΤ΄ 5-17, Μάρκ. ΙΔ΄ 2, Λουκ. ΚΒ΄ 7, Ίωάν. ΙΓ΄ 23), γιατί ἀγγάρευσαν τὸν Σίμωνα τὸν Κυρηναῖο, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου και Ρούφου, ὁ ὁποῖος ἐρχόταν ἀπὸ τὸν ἀγρὸ, ὅπου φυσικά ἐργαζόταν.

Ἐπίσης, πῶς ζητοῦσαν οἱ Ίουδαῖοι τὴν ἐκτέλεση τῆς καταδίκης του Κυρίου, ἐὰν ἦταν Πάσχα; Ἀφοῦ αὐτὸ ἦταν ἀπαγορευμένο ἀπὸ τὸν Νόμο -και μάλιστα νὰ σταλοῦν ὄπλισμένοι για νὰ τὸν συλλάβουν; Ἀκόμη, πῶς θὰ ἐπιτρεπόταν νὰ κατεβάσει ὁ Ίωσήφ τὸ σῶμα τοῦ Ίησοῦ ἀπὸ τὸν σταυρὸ;

Ἄρα, ἀφοῦ ἡ Παρασκευὴ ἦταν ἐργάσιμη ἡμέρα, τὸ Πάσχα ἦταν Σάββατο (Ίωάν. ΙΘ΄ 31) και ὁ Ίησοϋς δέν έφαγε τὸ Ίουδαϊκὸ Πάσχα, ὅπως εἰπώθηκε, αλλά τὸ Χριστιανικὸ, τὸ ὁποῖο και καθιέρωσε. Ἐπίσης, στὸ Μυστικὸ Δείπνο ὑπῆρχε **ζωμὸς** στὸ τραπέζι. Ὅμως, οἱ Ίουδαῖοι ἔτρωγαν τὸ Πάσχα, ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή, ἀρνί, ἄζυμα και πικρὰ χόρτα. Δέν ἦταν δυνατὸ ὁ Ίησοϋς νὰ παραβεῖ τὸν νόμο και νὰ φάγει ἄζυμα πρὶν ἀπὸ τὴν ἐορτὴ.

Ἐπάρχει διαφορὰ ἄζυμου και ἄρτου. Στὴν ἁγία Γραφή ὁ ἴδιος ὁ Ίησοϋς Χριστὸς στὸ ἐδάφ. Ίωάν. ΣΤ΄ 50, λέγει «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς».

Ἡ Θεία Εὐχαριστία, τὴν ὁποία ἐτέλεσε ὁ Κύριος για πρώτη φορὰ τὴν Πέμπτη πρὸ τοῦ πάθους Του, εἶναι πραγματικὸ **σῶμα και αἷμα** Χριστοῦ ὅπως ὁ ἴδιος εἶπε (Ίωάν. ΣΤ΄ 50-

60): Εἶναι «*Ἀληθῶς βρωσις και πόσις*». Ἐὰν ἡ σάρκα και τὸ αἷμα Του, δέν εἶναι ἐνωμένα με τὴν Θεότητά Του δέν θὰ ὠφελοῦσε σὲ τίποτα ἡ μετάληψή τους, ἐνῶ ἐνωμένα δίδουν ζωὴν αἰώνιον (Ματθ. ΚΣΤ΄ 26-28, Α΄ Κοριν. Ι΄ 16 και ΙΑ΄ 23-30, Πράξ. Κ΄ 7).

Ὅσο για τὸν ἰσχυρισμὸ τῆς «Σκοπιᾶς» -ὅτι εἶναι «ἐμβλήματα» ἢ «σύμβολα»-, αὐτὸς εἶναι ξένος πρὸς τὴν Ἁγία Γραφή, ὅπου ὁ ἴδιος ὁ Κύριος λέει: «*λάβετε φάγετε τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμα μου ...τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμα μου...*» (Ματθ. ΚΣΤ΄ 26). Δέν εἶπε «συμβολίζει» οὔτε ἀνέφερε τίποτε για «ἐμβλήματα». Ἐὰν δεχθοῦμε τὰ λεγόμενα τῆς «Σκοπιᾶς» περὶ «ἐμβλημάτων» και «συμβόλων», τότε τί ἐνοχῆ μπορούν νὰ προσθέσουν αὐτὰ ἢ τί αἰώνια ζωὴ μπορούν νὰ προσφέρουν; Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὅμως τονίζει: «*ὁ τρώγων και πίνων ἀναξίως τρώει και πίνει κατάκρισιν, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου*» (Α΄ Κόρ. ΙΑ΄ 29). Ἐπομένως ἢ εἶναι σῶμα και αἷμα Χριστοῦ πραγματικὸ -ποὺ χαρίζει **αἰώνιο ζωὴ** ἢ **προσθέτει θάνατο**, ἐὰν κάποιος πάρει ἀναξίως- ἢ εἶναι ἀπλῶς «σύμβολα» ἀπὸ τὰ ὁποῖα μπορούν νὰ πάρουν ὅλοι χωρὶς καμιά συνέπεια.

Κι ἀκόμη, ποῦ λέγει ἡ Ἁγία Γραφή ὅτι αὐτὰ ἔχουν ἁγιοσύνη μιά χρονικὴ περίοδο μικρῆς διάρκειας και κατόπιν τὴν χάνουν; Κι ἐπίσης, γιατί παίρνουν μόνο οἱ 144.000 (τὸ «ὑπόλοιπον»), ὅσοι ἔχουν, δηλαδή, «οὐράνιο ἐλπίδα»; Ἐφ' ὅσον εἶναι σύμβολα; Καί πάλι, ἡ Ἁγία Γραφή λέγει ὅτι παρέχουν ἄφεση ἁμαρτιῶν (Ίωάν. ΣΤ΄ 54, Α΄ Κοριν. Ι΄ 16 και ΙΑ΄ 20). Ποιὰ ἄφεση ἁμαρτιῶν μπορούν νὰ προσφέρουν τὰ «σύμβολα»;

Ἡ «Σκοπιᾶ» (τῆς 15^{ης}-3-03), στὴ στήλη τῶν ἐρωτήσεων γράφει: «*Μπορεῖ ἓνας χρισμένος με σοβαροὺς σωματικούς περιορισμούς που ἀδυνατεῖ νὰ παραστεῖ στον εορτασμὸ του δείπνου του Κυρίου μαζί με τὴν Εκκλησία, μπορεῖ νὰ γίνεῖ κάτι; Ναι κάτι μπορεῖ νὰ γίνεῖ. Εὰν εἶναι κατάκοιτος ἢ ἔχει σωματικὸ περιορισμὸ τότε το πρεσβύτεριο μπορεῖ νὰ διευθετήσῃ ἢ ἓνας πρεσβύτερος ἢ ἓνας ὠρμιος Χριστιανὸς νὰ μεταφέρει μιά ποσότητα ἀπὸ τα ἐμβλήματα το ἴδιο βράδυ πρὶν τὴν ανατο-*

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

DE TOX. ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΥΕΞΙΑΣ; ΜΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Πρόσφατα έκανε τήν εμφάνισή του σέ προάστιο τής Ανατολικής Αττικής ένα ιδιόμορφο «γυμναστήριο» μέ έξαγγελίες κυρίως «προγραμματών άποτοξίνωσης» παρά μεθόδων άσκησης και άθλησης.

Η σύγχρονη και έντυπωσιακή παρουσία του «Κέντρου» στό διαδίκτυο -μέ δαπανηρή και μέ σύγχρονες προδιαγραφές ιστοσελίδα- καθώς και ή «σύσταση» γνωστού ήθοποιού, γιά τήν «ώφέλεια πού άπεκόμισε ό ίδιος άπό τήν συμμετοχή του στό γυμναστήριο», δημιούργησαν δικαιολογημένο ένδιαφέρον και περιέργεια.

Η έντονη, έξ άλλου, διαφημιστική κίνηση του «Κέντρου» στήν περιοχή -μαζική ταχυδρομική άποστολή (direct mail) διαφημιστικών φυλλαδίων σέ ιδιώτες, φυλλάδια στά page-brise τών αυτοκινήτων κ. ά.- αλλά και στήν ευρύτερη περιοχή του λεκανοπεδίου, δημιούργησαν περισσότερα έρωτήματα...

Λάβαμε τηλεφωνήματα -μέ έρωτήματα γιά τό ποιόν του «Κέντρου»- άκόμη και άπό Δημόσιες Ύπηρεσίες, πού έγιναν στόχος τής

διαφημιστικής καμπάνιας του έν λόγω «γυμναστηρίου».

Μιά γρήγορη ματιά στό περιεχόμενο τών υπηρεσιών του «Κέντρου» -άπό τά φυλλάδιά του και τήν ιστοσελίδα του- θά δικαιολογήσουν πιθανώς τά εύλογα έρωτήματα όσων ζήτησαν τήν γνώμη μας επί του θέματος.

«DE TOX. Ανακτήστε τη χαμένη σας ζωντάνια τώρα!

Κούραση; Άγχος; Εκνευρισμός; Έχετε αναρωτηθεί γιατί γίνονται ολοένα και πιο έντονα; Τώρα και στην Ελλάδα υπάρχει η δυνατότητα να κάνει κανείς το πρόγραμμα Detox. Πρόκειται για ένα επιστημονικό πρόγραμμα ευεξίας.

Το πρόγραμμα Detox με φυσικό τρόπο αποφορτίζει από τις τοξίνες, το άγχος και την κούραση.

Το πρόγραμμα Detox προσφέρει στον οργανισμό την ευκαιρία να ανακάμψει και να ξαναβρεί την ζωντάνια, την ενέργεια και τους ιδανικούς ρυθμούς λειτουργίας.

Σε συνεργασία και υπό την αιγίδα της Academy of Detoxification Specialists ξεκίνησε η λειτουργία του πρώτου Detox στην Ελλάδα.

λή του ηλίου. Αυτός ο πρεσβύτερος ή άλλος θα μπορούσε να διαβάσει **κάποια** εδάφια και να προσφέρει το άζυμο και το κρασί. Αλλά εάν κάποιος είναι στο νοσοκομείο και δεν τηρήσει την Ανάμνηση στις 14 Νισάν αυτό το χρισμένο άτομο μπορεί να ωφεληθεί από τον Μωσαϊκό Νόμο και να τηρήσει την γιορτή, 30 ημέρες αργότερα (Αριθμοί Θ' 9-14).

Άπό τήν άποδοχή αυτή τής «Σκοπιάς», τής έφαρμογής του Μωσαϊκού Νόμου, γιά τούς «χρισμένους», προκύπτει φυσιολογικά τό συμπέρασμα ότι και οί «χρισμένοι» άκολουθούν τήν Παλαιά Διαθήκη, άφοϋ τελούν τό

Ίουδαϊκό Πάσχα. Βέβαια οί Ίουδαίοι έτρωγαν τό Πάσχα άζυμα, άρνι και πικραλίδες οί «χρισμένοι» κάνουν ένα μείγμα: άζυμα -άπό τό Ίουδαϊκό Πάσχα, χωρίς άρνι και πικραλίδες- ενώ προσθέτουν οίνο -κατά τό Χριστιανικό Πάσχα, όμως χωρίς τόν άρτο-, κατά δέ τήν «τέλεση τών ήμερών», άκολουθούν τό Ίουδαϊκό. Έφ' όσον, λοιπόν, δέν τελούν τό Χριστιανικό Πάσχα, ούτε πνευματικός Ίσραήλ είναι, ούτε μέλη του σώματος του Χριστού, ούτε άναγεννημένοι άπό τό Πνεϋμα. Αλλά και ούτε κατά σάρκα Ίσραήλ είναι. Είναι άπλως μία εταιρία μέ θρησκευτικό ένδυμα.

Επικοινωνήστε άμεσα μαζί μας για να μάθετε περισσότερα πράγματα για το πρόγραμμα. Το εξειδικευμένο προσωπικό μας θα αναλάβει τα υπόλοιπα.

Με εκτίμηση».

Καί από τήν ιστοσελίδα του «Κέντρου»¹...

«Πρόκειται για το μοναδικό πρόγραμμα που αποδεδειγμένα έχει σαν αποτέλεσμα την ουσιαστική μείωση του επιπέδου των τοξίνων στο σώμα.

...Το πρόγραμμα αποτελεί το μοναδικό με κλινικά αποδεδειγμένα αποτελέσματα που προσφέρει στον ανθρώπινο οργανισμό την ευκαιρία να «ανανήψει» από την καταστολή που αυτός ο βομβαρδισμός τοξίνων το έχει υποβάλλει, συχνά με θεαματικά αποτελέσματα σε χρόνια προβλήματα υγείας και πάνω απ' όλα με θεαματική βελτίωση της ψυχικής ευεξίας όσων το λαμβάνουν.

Οφείλουμε να υπογραμμίσουμε ότι κάποιος αρκεί να το λάβει μία φορά. Δηλαδή, δεν απαιτείται επανάληψη, εφόσον δεν ανήκει σε βεβαρημένη ομάδα που θα συνεχίσει επαφή με περιβάλλον υψηλού κινδύνου π.χ. πυροσβέστης, όπως και ότι το μόνο που απαιτείται είναι η καθημερινή του παρουσία από 1 έως 4 ώρες, και αυτό για ένα μέσον όρο 3 εβδομάδων, όπου θα λαμβάνει ειδική διατροφή, θα κάνει ελαφριά άσκηση και **πολύ σάουνα**², κάτω από την Ιατρική παρακολούθηση, ιατρού του Detox Center.

...Επειδή οι περισσότεροι από εμάς έχουμε την εμπειρία άσκοπης γυμναστικής χωρίς καμία ουσιαστική ανάλυση και καθοδήγησή μας, βάσει των προσωπικών μας αναγκών, εδώ δημιουργήσαμε ένα χώρο που δεν προσφέρεται για παραφουσκωμένους μυς, αλλά για άσκηση που χαρίζει αρμονικό σώμα, υγεία και ζωντάνια.

...Επειδή η γυμναστική μπορεί να χαρίσει και αυτοπεποίθηση και υγεία και να προσφέρει μία νεανική εμφάνιση, μην καθυστερείτε. Είναι σίγουρο ότι μπροστά στην τηλεόραση

δεν θα αποκτήσουμε ευεξία, αλλά θα χάσουμε αυτές τις πολύτιμες ώρες που αρκούν για το *personal training*».

Όμως, μία πιο έμπεριστατωμένη έρευνα έδωσε άλλα αποτελέσματα.

Μεταφράζοντας από τήν διεθνή βιβλιογραφία θά παρουσιάσουμε κατ' αρχάς δηλώσεις, πού προέρχονται από τούς ίδιους τούς δημιουργούς της «μεθόδου Detox»³:

«Λίγες μόλις εβδομάδες μετά την επίθεση των “διδύμων πύργων” (11 Σεπτεμβρίου 2001), τὸ FASE⁴ (“Ίδρυμα για τὴν Προαγωγή τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Ἐκπαίδευσης”) ἄρχισε νὰ δέχεται τηλεφωνήματα ἀπὸ πυροσβέστες καὶ ὑπευθύνους σωματείων, ἐνδιαφερομένους σχετικὰ μὲ τὴν ἀποτοξίνωση.

Ἀπὸ τὸ 1981 τὸ FASE ὑπῆρξε στὴν ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν προσπαθειῶν γιὰ ἔρευνα σχετικὴ μὲ τὸ πρόγραμμα ἀποτοξίνωσης πὸ ἀνέπτυξε ὁ **Λαφαγιέτ Ρὸν Χάμπαρτ**, περιλαμβάνοντας προγενέστερα προγράμματα ἔκθεσης σὲ πυρόσβεση.

Ὁ **Τὸμ Κρούζ**, συνιδρυτῆς τοῦ προγράμματος ὑποστηρίζει ἐνεργὰ τὸ σχέδιο σὲ ὅλους τούς τομεῖς».

Ἦδη ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω κείμενο ἐξάγουμε τρία βασικὰ στοιχεῖα. Τὴν καταγωγή τοῦ «προγράμματος ἀποτοξίνωσης» ἀπὸ τὸν ἴδρυτὴ καὶ «μεσσία» τῆς Σαηεντολογίας, L. Ron Hubbard, τὴν πρωταγωνιστικὴ συμμετοχὴ σ' αὐτό, τοῦ γνωστοῦ Ἀμερικανοῦ ἠθοποιοῦ Tom Cruise –ἐκλεκτοῦ μέλους τῆς Σαηεντολογίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκτεταμένη χρήση σάουνας (ὡς θεραπευτικῆς ἀγωγῆς), μεθόδου πὸ ἔλκει τὴν καταγωγή ἀπὸ τὴν διαβόητη «Διαδικασία Ἀποκάθαρσης» τῆς ὀργάνωσης.

Καὶ ἂς ἐρευνήσουμε κάποιες πιὸ διαφωτιστικὲς ἐπισημάνσεις, φορέων, πὸ ἀντιμετωπίζουν τὴν «μέθοδο» μὲ κριτικὸ πνεῦμα καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα:

«Ἡ “Ἐκκλησία” τῆς Σαηεντολογίας (πρὸ τὴν Dianetics) προσπαθεῖ νὰ στρατολογήει νέα

1. www.detox.com.gr

2. Οἱ ὑπογραμμίσεις, δικές μας.

3. http://www.nydetox.org/the_project.htm

4. «Foundation for Advancements in Science and Education».

μέλη μέσα από διάφορες εικονικές οργανώσεις, όπως οι “Άπεξαρτημένη Παράταξη” (“Drug-Free Marshals”), ή NARCONON και το υποτιθέμενο “Ίδρυμα για την Προαγωγή της Έπιστήμης και της Εκπαίδευσης” (“Foundation for Advancement in Science and Education” - FASE **DETOX METHOD**)»⁵.

Καί μία τελευταία επίσημανση:

«“Ίδρυμα για την Προαγωγή της Έπιστήμης και της Εκπαίδευσης” (Foundation for the Advancement in Science and Education - FASE): Μία οργάνωση δημιουργημένη από σαηεντολόγους με στόχο τη διείσδυση στην επιστημονική κοινότητα με σκοπό την προώθηση της “Διαδικασίας Αποκάθαρσης” του Χάμπαρντ γνωστής επίσης ως *detox*. Γιά την δημιουργία διαπιστευτηρίων και την απόκτηση συμμάχων στην επιστημονική κοινότητα τό Ίδρυμα έχει διοχετεύσει δεκάδες χιλιάδων δολλαρίων σέ δωρεές πρός εκπαιδευτάς και έρευνητάς, πού μελετοῦν περιπτώσεις τοξικολογικών άτυχημάτων, άδαείς, ώς επί τῷ πλείστον, ώς πρός τούς δεσμούς του Ίδρυματος μέ τήν Σαηεντολογία»⁶.

Άπό τά άνωτέρω γίνεται έμφανές ότι ή διαβόητη οργάνωση του Χάμπαρντ δέν πτοείται από καταδικαστικές αποφάσεις δικαστηρίων⁷, αλλά συνεχίζει νά λειτουργεί παράνομα, αὐτοτιτλοφορεΐται «έκκλησία», αναδιπλώνεται και αναπτύσει τίς δραστηριότητές της δημιουργώντας νέες οργάνώσεις βιτρίνας, μή λογαριάζοντας Νόμους και Κράτος.

ΒΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Ή ΖΕΝ; Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Πρόσφατη σχολική δραστηριότητα στό Νομό Ήλείας, όπου εμπλέκονται: Βιοκαλλιεργητές, Ύπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Έκπαίδευσης, αλλά και Καθηγητές και μαθητές

Λυκείου, έφερε γιά μία ακόμη φορά στό προσκήνιο τόν γνωστό, από παλαιότερη προσπάθεια προβολής του στή χώρα μας, Ίάπωνα Masanobu Fukuoka⁸.

Ό Fukuoka πού γεννήθηκε στην Ίαπωνία άρχισε τήν καριέρα του, ώς έδαφολόγος με ειδίκευση στην παθολογία τών φυτών.

25 έτών έγκατέλειψε τήν έργασία του, ώς έπιστήμων έρευνητής και άρχισε νά ασχολείται με τήν «οργανική» καλλιέργεια έσπεριδοειδών. Έκτοτε άφιερώθηκε στην άνάπτυξη ένός συστήματος «οργανικής» γεωργίας, μικρής έμβέλειας, χωρίς λιπάσματα, παρασιτοκτόνα, βοτανίσματα ή άλλης μορφής έδαφική καλλιέργεια.

Κατ’ οὐσίαν, ή μέθοδος του Fukuoka, βασίζεται στην έπίτευξη «φυσικών συνθηκών» άνάπτυξης, μερικές από τίς όποιες περιλαμβάνουν: Κατάργηση του οργώματος του έδάφους, κάλυψη τών σπόρων με μείγμα πυλοῦ και κοπριάς γιά τή δημιουργία σβόλων, χρήση έντομοφάγων ζώων και ψαριών γιά τήν άπεντόμωση τών άγρών και άλλες συνθήκες πού δέν ένδιαφέρουν τό παρόν⁹.

Ό Fukuoka κατηγοριοποιεί τήν σύγχρονη γεωργία σέ τρείς βασικές κατηγορίες: Τήν Mahayana¹⁰, τήν Hinayana και τήν έπιστημονική.

Ός Βουδιστής, ό Fukuoka μνήθηκε στην θρησκευτική φιλοσοφία Ζέν, τήν όποία και έφάρμοσε τόσο στή ζωή του όσο και στις γεωργικές του άναζητήσεις. Σήμερα θεωρείται από πολλούς όπαδούς τών μεθόδων του «Διδάσκαλος του Ζέν» (Zen Master)¹¹.

Ό Masanobu Fukuoka έγραψε βιβλία σχετικά με τίς γεωργικές του μεθόδους, μέσα από τήν προσωπική του φιλοσοφική προσέγγιση, όπως: «Η επανάσταση του ένός άχυρου» (The One-Straw Revolution), «Η επανάσταση θεοῦ-φύσης και άνθρώπου»¹², «Η φυσική καλλιέρ-

5. <http://listserv.kent.edu/cgi-bin/wa.exe?A2=ind9812a&L=addict-1&T=0&P=7595>

6. <http://www.lermanet.com/frontgroups.html>

7. Η οργάνωση αυτή, στην Ελλάδα, καταδικάστηκε νά διαλυθεί, σέ δικαστήρια διαφόρων βαθμίδων (άπόφ. 7380/1996 & 10.493/1997).

8. Βλέπε περιοδικό «ΔΙΑΛΟΓΟΣ», τεῦχος 23, σελ. 12.

9. http://en.wikipedia.org/wiki/Masanobu_Fukuoka

10. Νεότερο και έλαστικότερο ρεύμα του Βουδισμού σέ αντιδιαστολή πρὸς τό αὐστηρότερο «Χιναγιάνα», πού διαμορφώθηκε από τόν 2ο έως τόν 7ο αιώνα μ. Χ.

11. http://en.wikipedia.org/wiki/Masanobu_Fukuoka

12. <http://www.spaniavivlia.gr/author.aspx?authorid=47046>

γεια - Ἡ θεωρία καί ἡ πρακτική τῆς πράσινης φιλοσοφίας»¹³ κ. ἄ. Σέ μερικά ἀπ' αὐτά εἶναι ξεκάθαρη ἡ μονιστική καί ὀλιστική κοσμοθεωρία του Βουδισμού:

«Ὁ ὕστατος σκοπὸς τῆς γεωργίας δὲν εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τῆς σοδιάς, ἀλλὰ ἡ καλλιέργεια καί ἡ τελειοποίηση τῶν ἀνθρώπων»¹⁴.

«Ἡ ζωὴ στὸ μικρὸ ἀγρόκτημα μπορεῖ νὰ φαντάζει πρωτόγονη, ὅμως ζῶντας μιά τέτοια ζωὴ γινόμαστε ἄξιοι γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς “Μεγάλης Ὀδοῦ”»¹⁵.

«Μιά γεωργία, ποὺ ὀλοκληρωτικά ἐνώνει ζῶα, σπαρτὰ καί ἀνθρώπους σὲ ἓνα σῶμα ὑπῆρξε πάντα ἡ κυρίαρχη γεωργία στὴν Ἰαπωνία μέχρι τὶς μέρες μας»¹⁶.

«Ἡ φυσικὴ γεωργία εἶναι ἓνας Βουδιστικὸς τρόπος γεωργίας ποὺ γεννιέται στὴν “φιλοσοφία τοῦ Μυ”¹⁷ ἢ τοῦ “τίποτε” καί ἐπιστρέφει σὲ μιά φυσικὴ κατάσταση “μὴ δράσης”...»¹⁸.

Στὴ χώρα μας κάποιοι καλλιεργητὲς πείσθησαν καί ἀκολούθησαν τὶς μεθόδους τοῦ Fukuoka. Κέντρο τῶν σχετικῶν δραστηριοτήτων φέρεται τὸ ΠΑ.ΚΕ.ΦΥ.ΚΑ. (Πανευρωπαϊκὸ Κέντρο Φυσικῆς Καλλιέργειας), στὴν Ἔδεσσα¹⁹.

Τὸ ΠΑ.ΚΕ.ΦΥ.ΚΑ. ὀργανώνει δραστηριότητες σὲ ἐπαφὴ μὲ Ὑπευθύνους Περιβαλλοντικῆς Ἐκπαίδευσης καί Καθηγητὲς σχολείων, σὲ μιά προσπάθεια μετάδοσης τῶν μεθόδων Fukuoka στοὺς μαθητὲς. Ἦδη ἀντίστοιχες ἐκδηλώσεις χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 1993. Χαρακτηριστικὴ περίπτωση, μεταξύ ἄλλων, ἀποτελεῖ τὸ Γυμνάσιο-Λύκειο Πτελεοῦ τοῦ ὁποίου ἡ περιβαλλοντικὴ ὁμάδα συνεργάσθηκε μὲ τὸ ΠΑ.ΚΕ.ΦΥ.ΚΑ. τὸ 2001-2002. Ἔνας ἀπὸ τοὺς στόχους τῆς

ἐν λόγω συνεργασίας ἦταν: «Οἱ μαθητὲς νὰ γνωρίσουν τὴν “φυσικὴ καλλιέργεια”, μέθοδο καί φιλοσοφία τοῦ Μ. Φουκουόκα»²⁰.

Πολλὲς σέκτες καί ἄλλες ἐναλλακτικὲς, κοσμοθεωριακὲς ὁμάδες ἔχουν ἐγκολληθεῖ τὸ σύστημα βιοκαλλιέργειας, ποὺ ἔχει ἀναπτύξει ὁ Masanobu Fukuoka, καθὼς οἱ θεωρίες καί θέσεις του ταυτίζονται μὲ τὰ ἀποκρυφιστικά καί ἰδεολογικά τους πιστεύω.

Τελείως δειγματοληπτικά ἀναφέρουμε τὸ «Τάγμα τῶν Ναζωραίων Ἑσσαίων»²¹ (Order of Nazorean Essenes), μιᾶς «Γνωστικῆς» (Gnostic) σέκτας, ποὺ αὐτοαποκαλεῖται «Ἐκκλησία τῶν Μανιχέων» (Manichaean Church) καί «Βουδιστικὸς κλάδος τοῦ Ἀρχέγονου Χριστιανισμοῦ» (sic), καί φιλοδοξεῖ «νὰ ἐρευνήσει καί νὰ ἀποκαταστήσει τὴν ἀρχαία, Βεδικὴ, Γνωστικὴ καί Ταντρικὴ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, τῆς Μαρίας καί τοῦ Μάνη», ἐργάζεται δὲ γιὰ τὴν δημιουργία ἑνὸς ἀγροκτήματος «ὀργανικῆς» καλλιέργειας, στὴ Βόρεια California.

Εἶναι πολλὴ χαρακτηριστικὴ ἡ δήλωση τῆς σέκτας, ποὺ ἐφαρμόζει τὶς μεθόδους «Masanobu Fukuoka» δηλώνοντας: «Οἱ Ναζωραῖοι Ἑσσαῖοι ἔχουν πολλαπλοὺς σκοποὺς στὴν ἐπιδίωξή τους πρὸς τὴν φυσικὴ γεωργία ἀφ' ἑνὸς τὴν παραγωγή ἀσφαλούς, ὑγιεινῆς τροφῆς, μὲ τὴν ἀπόσταξη τῶν “Στοιχείων τοῦ Φωτός” μέσα ἀπὸ τὸ οἰκοσύστημα, ἀλλὰ καί ὡς πνευματικὴ ἄσκηση. Τὸ προτιμώμενο μοντέλο εἶναι τὸ σύστημα Fukuoka ποὺ παρενοχλεῖ τὸν “Σταυρὸ τοῦ Φωτός” ἐλάχιστα»²².

Κλείνουμε μὲ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ βιογραφικὸ καθηγητοῦ, ποὺ διδάσκει σὲ «Σχολὴ Ἐναλλακτικῶν Σπουδῶν»²³ στὴ χώρα μας. Τὸ κείμενο εἶναι δηλωτικὸ τῆς ἐπιρροῆς τῶν θεωριῶν τοῦ Masanobu Fukuoka καί στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καί τῆς διεΐσδυσης τῶν θρησκευτικῶν καί κοσμοθεωριακῶν μεθόδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου» στὴ ζωὴ μας:

¹³ Ἐκδοση Μορφωτικὸ Ἰδρυμα Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος. 13. Στὸ ἴδιο.

¹⁴ <http://www.ibiblio.org/london/>

¹⁵ <http://www.gardendigest.com/work.htm>

¹⁶ <http://www.lrf.org/Ed/WaterWays3-Equity.pdf>

¹⁷ Λέξη ἰαπωνικῶν γλωσσῶν ποὺ μεταφράζεται: “καθόλου” ἢ “χωρὶς”. Τυπικὰ χρησιμοποιεῖται ὡς πρόθεμα δηλωτικῶς τῆς ἀπουσίας.

¹⁸ <http://essenes.net/subindexgarden.htm>

¹⁹ <http://gym-pteleou.mag.sch.gr/drastrhiothtes/gewrgia.htm>

²⁰ Στὸ ἴδιο.

²¹ <http://essenes.net/subindexgarden.htm>

²² Στὸ ἴδιο.

²³ <http://www.akadimia.gr/gr/didaskontes.htm>

«Γεννήθηκα στην... Η πρώτη μου επαφή με τον κλάδο της θεραπευτικής έγινε μέσα από κέντρα περίθαλψης άγριας πανίδας ΕΚΠΑΖΠ και ΣΣΠΑΖ... Έχω συμμετάσχει σε εθελοντική βάση στα Προγράμματα Φυσικής Καλλιέργειας με τον **Masanobu Fukuoka**, στο νομό Πέλλας. Φοίτησα στην σχολή *Natural Health Science*, όπου αποφοίτησα από τα τμήματα..., Κινέζικης Βοτανοθεραπείας και Αρωματοθεραπείας. Είμαι τακτικό μέλος του Συλλόγου Ελλήνων Αρωματοθεραπευτών. Έχω ταξιδέψει στην Ταϊλάνδη, όπου σπούδασα Παραδοσιακό Thai Massage στην σχολή της Lek Chaiya. Έχω μεταφράσει πλήθος βιβλίων με θέμα τις εναλλακτικές θεραπείες. Ασκούμε στο Tai Qi, στη γραμμή του ταϊλανδού δασκάλου Tew Bunpag».

Άλήθεια, πόσο συμβιβάζονται όλα τα ανωτέρω με την καλλιέργεια του Έλληνορθοδόξου φρονήματος, πού τό Σύνταγμα επιτάσσει για την εκπαίδευση των παιδιών μας;

ΦΛΑΣΑΡΙΣΕ ΤΟ ΠΙ ΝΤΙ ΕΦ (PDF)

Είναι σέ όλους μας γνωστή, στόν έντυπο λόγο, ή δικαιολογία: «Ό δαίμων τοῦ τυπογραφείου...».

Σήμερα, όμως μέ τίς νέες τεχνολογίες τής ηλεκτρονικής έκδοσης θά μπορούσαμε ἴσως

νά προσαρμόσουμε καί τήν ὀρολογία ἀναφερόμενοι στά λάθη ἤ στίς παραλήψεις σχετικά μέ τό περιοδικό μας.

Καί γιά νά γίνουμε πιό σαφεῖς:

Στό προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Διαλόγου» (τ. 47), στή σελ. 30, στή 2^η στήλη, τό κείμενο εἶναι ἀδικαιολόγητα ἀραιωμένο ἐνώ 5 ἀράδες πρίν ἀπό τό τέλος λείπουν 4 ἀράδες κείμενο, μέ ἀποτέλεσμα νά διαφεύγει τό νόημα.

Τό σωστό κείμενο διαβάζεται ὡς ἀκολούθως: «...στίς 26 Δεκεμβρίου, τοῦ πρώτου ἀνθρώπινου κλώνου.

«Μέ ἄλλα λόγια, εἶναι ἐξαιρετικά πιθανόν ἡ ἀνακοίνωση τής *Clonaid* νά ἀποτελεῖ μέρος μίας καλοστημένης ἀπάτης μέ στόχο νά δώσει δημοσιότητα στή σέκτα τῶν ραελιανῶν» ἀναφέρει σέ ἀνακοίνωσή του ὁ Ἀμερικανός δημοσιογράφος».

Ἡ παραπάνω παράλειψη δέν ὀφείλεται σέ ἀνθρώπινη ἀβλεψία, ἀλλά σέ «φλασάρισμα τοῦ PDF» ἢ ἄλλιῶς σέ «παράκρουση» τοῦ προγράμματος κατά τήν ἠλεκτρονική σελιδοποίηση, πού ἐνώ σωστά τύπωσε στό χαρτί, γιά τόν διορθωτή, ἄλλα μᾶς ἐπεφύλαξε κατά τή δημιουργία τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ἀρχείου ἐκτύπωσης.

Τέλος πάντων, ζητοῦμε συγνώμη ἀπό τούς ἀναγνώστες μας. Ποιός εἶπε ὅτι ἡ τεχνολογία μᾶς ὑπόσχεται μόνο «θαύματα»;

ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Λειτουργοῦν ἐφέτος, στά πλαίσιά τής Π. Ε. Γ., οἱ ἐξῆς Ὅμαδες Μελέτης τοῦ Σκηنيκοῦ τῶν Αἱρέσεων καί τής Παραθρησκείας:

1. **Ὅμαδα Μελέτης** τής ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τής Ἐταιρίας «**Σκοπιά**» τῶν «**Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά**» (Κάθε Τετάρτη, 6.00'-7.00' μ.μ.)
2. **Ὅμαδα Μελέτης** τής ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τῶν **Πεντηκοστιανῶν**. (Κάθε Δευτέρα, 6.00'-8.00' μ.μ.).
3. **Ὅμαδα Μελέτης** τής ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τής **Νεοειδωλολατρίας**. (Κάθε Δευτέρα, 6.30'-8.30' μ.μ.).
4. **Ὅμαδα Μελέτης** τοῦ σκηنيκοῦ τής «**Νέας Ἐποχῆς**» (Γκουρουϊστικές, Ἀποκρυφιστικές, Ἐναλλακτικές, Νεο-Γνωστικές, Σατανιστικές, κ.λπ. ὁμάδες). (Κάθε Τετάρτη, 7.00'-8.00' μ.μ.).

Τά **Μαθήματα** πραγματοποιοῦνται σέ αἴθουσα τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου τής Ἁγίας Παρασκευῆς (Ἀποστόλου Παύλου 10, δύο δρόμους δεξιά, μετά τήν Ε. Ρ. Τ.). Τηλ. ἐπικοινωνίας: 210 6396 665.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Από τό Ραδιοφωνικό Σταθμό τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, **89,5 FM**, μεταδίδονται οί έξις έκπομπές:

1) Σεμινάριο Όρθοδόξου Πίστewς. Τετάρτη, 16.00-17.00 & 12.00-1.00 (βράδυ).

Παραγωγός: Π. Ε. Γ. (Πανελλήνια Ένωση Γονέων γιά τήν Προστασία του Έλληνορθοδόξου Πολιτισμού, τής Οικογενείας και του Άτόμου). Παρουσιάστρια: κ. Αϊκατερίνη Άναγνωστοπούλου.

2) Έκκλησία και Αϊρέσεις. Πέμπτη, 16.30-17.00 & 2.00-2.30 (βράδυ).

Παραγωγός: Π. Ε. Γ., σέ συνεργασία μέ τή Σ. Ε. επί τών αιρέσεων. Παρουσιάστρια: κ. Αϊκατερίνη Άναγνωστοπούλου.

Άπό τό Ραδιοφωνικό Σταθμό τής Πειραιϊκής Έκκλησίας, **91,2 FM**, μεταδίδεται ή έκπομπή

3) Άντιαιρετική Δράση. Σάββατο, 14.15-15.00.

Έπιμελείται και παρουσιάζει ό Πρωτοπρ. π. Κυριακός Τσουρός.

Ίστοσελίδα τής **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:**

www.ecclesia.gr, e-mail: **aireseis@gmail.com**

Ίστοσελίδα τής Π. Ε. Γ.: **www.ppu.gr**

Ο ΝΙΚ ΜΑΡΒΕΛ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΘΗΡΙΟ

*Ένα βιβλίο του Mark Elias Johnes
σέ μετάφραση και προσαρμογή
Γιάννη Μηλιώνη.*

Ό «**Νίκ Μάρβελ**» είναι ένα «μυθιστόρημα», όμως ένα «μυθιστόρημα» αλλοιώτικο από τ' άλλα.

Είναι γραμμένο γιά παιδιά, αλλά, όπως λέει κι ό μεταφραστής του, γιά παιδιά από 9 μέχρι και 99 ετών.

Είναι γραμμένο γιά τά παιδιά τής γενιάς αυτής και μέσα σ' αυτό, τά νέα παιδιά θά συναντήσουν τή γενιά τους, μέ τά καλά της και τήν ασχήμια της κι ίσως στό τέλος νά θελήσουν ν' αξιοποιήσουν τά καλά.

Ό «**Νίκ Μάρβελ**» είναι ένα «μοντέρνο» βιβλίο, πού μιλά στά σημερινά παιδιά στή γλώσσα τους, στή γλώσσα, πού αυτά καταλαβαίνουν και μέσα από τή γλώσσα αυτή περνά κάποια άλλα πράγματα, πού τά σημερινά παιδιά ίσως δέν άκουσαν ποτέ κι ίσως δέν φαντάζονται κ'άν ότι υπάρχουν.

Ό «**Νίκ Μάρβελ**» γράφτηκε γιά σένα και γιά τό παιδί σου, αλλά ειδικά γράφτηκε γιά τό παιδί του «γειτόνα», πού δέν έχει και πολλές σχέσεις μέ τήν Έκκλησία.

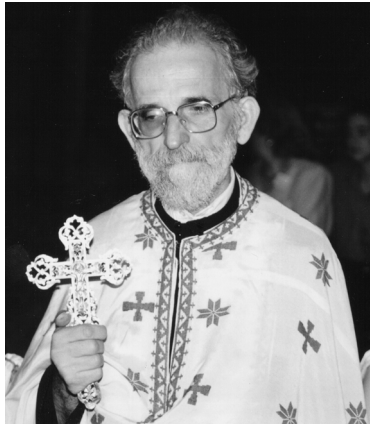
Κάποια από τά γεγονότα και τά πρόσωπα πού

έμπλέκονται στό «μύθο» είναι φανταστικά, κάποια άλλα όμως όχι, κι από έσένα έξαρτάται νά βρεις τελικά τήν άκρη.

Άξίζει νά τό διαβάσεις τό «μυθιστόρημα» αυτό. Θά σου λύσει πολλά έρωτήματα, πριν σου δημιουργήσει καινούργια.

«**Νίκ Μάρβελ**»: Διάβασέ το, διάδωσέ το, χάρισέ το όπου μπορείς!

**ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
του π. Αντωνίου Άλεβιζοπούλου
και συνεργατών του**

1. «Ἡ Ὁρθοδοξία μας».
2. «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη-Λατρεία- Ζωή».
3. «The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life».
4. «Ἡ ἀστρολογία στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
5. «Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέσεων καί τῆς παραθρησκείας».
6. «Ἐγχειρίδιο αἰρέσεων καί παραχριστιανικῶν ὁμάδων», (ἔκδ. Γ΄).
7. «Πεντηκοστιανοί καί Ὁρθοδοξία».
8. «Μετενσάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ Κακοῦ», (ἔκδ. Β΄).
9. «Ἀποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός, “Νέα Ἐποχή”», (ἔκδ. Γ΄).
10. «Διαλογισμός ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση».
11. «Ἡ Λατρεία τῆς “Σκοπιᾶς”», (τόμος Α΄).
12. «Μία δικτατορία στό Μπρούκλιν», (τόμος Β΄) (ἔξαντλήθηκε).
13. «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καί Ὁρθοδοξία», (τόμος Γ΄).
14. «Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σέ δρόμους τοῦ Ἐωσφόρου».
15. «Νεοφανεῖς αἰρέσεις-Καταστροφικές Λατρεῖες στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
16. «Ἐγκληματικό δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν».
17. «Ντοκουμέντα γιά αἰρέσεις καί παραθρησκεία».
18. «Ὁμάδες ἀσυμβίβαστες μέ τήν Ὁρθόδοξη πίστη», ἔκδ. Ζ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως (Ἀλίαρτος 20-26/9/1995).
19. «Ναζισμός μέ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὁλοκληρωτικῶν αἰρέσεων καί παραθρησκευτικῶν ὁμάδων».
20. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέσεων. Προβληματική καί στρατηγική».
21. «Νεοσατανισμός. Ὁρθόδοξη θεώρηση καί ἀντιμετώπιση».
22. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέσεων καί τῆς παραθρησκείας. Πρακτικός ὁδηγός γιά τήν οἰκογένεια».
23. «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
24. «Καταστροφικές λατρεῖες στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καί ἡ νομική ἀντιμετώπισή τους».
25. «Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία».
26. «Ρωμαιοκαθολικισμός, Προτεσταντισμός καί Ὁρθοδοξία».
27. «Ἀφιέρωμα στόν π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζοπούλο» ἔκδ. Π.Ε.Γ.
28. Μοναχῆς Ἀντωνίας, «Νεοπεντηκοστιανοί στήν Ἑλλάδα», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
29. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θρησκευτική Ἐλευθερία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
30. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θεοσοφία - “Νέα Ἐποχή”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
31. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Σχεδιάγραμμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
32. Ἰωάννου Μηλιώνη, «Ναί ἢ ΟΧΙ στό Χάρι Πότερ;», ἔκδ. Π.Ε.Γ. (ἔκδ. Δ΄).
33. Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου, «Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
34. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Ἐβδομάς», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
35. «Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Γενική θεώρηση, (τεῦχος 1ο).
36. «Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Καμπάλα κ.λπ. (τεῦχος 2ο).
37. «Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλλημεία» (τεῦχος 3ο).
38. «Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀποκρυφιστικές Ὁμάδες», Ροδόσταυροι κ.λπ. (τεύχη 4ο-10ο).
39. «Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμός», (τεύχη 11ο-15ο).
40. «Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Μαγεία», (τεύχη 16ο-20ο).
41. «Σατανιστικές παγίδες» (σειρά Β΄).
42. Κυριάκου Κυριαζοπούλου, «Σαηντολογία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
43. Κωνσταντίνου Χολέβα, «Ποιοί καί γιατί ἀμφισβητοῦν τήν Ἑλληνορθόδοξη παράδοση;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων πού συνιστοῦμε

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητική ἀσυμβίβαστη μέ τήν Ὁρθόδοξη Πίστη», ἔκδ. Π.Ε.Γ Βορείου Ἑλλάδος, (ἔξαντλήθηκε). Ὑπάρχει στήν ἱστοσελίδα: www.orthodox.net.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=41
2. Ἀρχιμανδρίτη Χριστόφορου Τσιάκκα, «Νεοφανεῖς Αἰρέσεις - Ποιμαντική, κοινωνική καί νομική ἀντιμετώπισή τους», ἔκδ. Π.Ε.Γ Κύπρου (τηλ. 003 5725 712839).
3. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, «Σύγχρονες Αἰρέσεις. Μιά πραγματική ἀπειλή», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 23710 41880).
4. Μ. Ε. Johnes, «Ὁ Νικ Μάρβελ καί ὁ πόλεμος μέ τὸ θηρίο», ἔκδ. Κ. Ε. Δ., Ἰ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν (τηλ. 2610 275022).

Τὰ βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν τὰ βρίσκετε μπορεῖτε νὰ ἀπευθυνθεῖτε στήν Π.Ε.Γ, τηλ. 210 6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολή.